

تلاشی در مسیر موفقیت

- دانلود گام به گام تمام دروس ✓
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓
- دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓
- مشاوره کنکور ✓
- فیلم های انگیزشی ✓

 www.ToranjBook.Net

 [ToranjBook_Net](https://t.me/ToranjBook_Net)

 [ToranjBook_Net](https://www.instagram.com/ToranjBook_Net)

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۸ اردیبهشت ماه ۱۴۰۲

نزدیک به

تلاشی در مسیر موفقیت
بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزندهجانی، آروین حسینی، محمد حمیدی، احمدرضا ذاکرزاده، امیر زراندوز، سعید عزیزخانی، علی قهرمانزاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، ابراهیم نجفی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، سجاد غلامپور سیوکی، مجتبی فرهادی، یاسین مهدیان، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی نسب، آریتا بیدقی، کوثر شاه حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، سید محمد مدنی دینانی	جامعه شناسی
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان شناسی
ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، منیژه خسروی، علی رسولی، حسین رضائی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم شیروودی، احسان کلاته عربی، روح الله گلشن، سیده محیا مؤمنی، علی محسنزاده، سید محمدعلی مرتضوی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
علیرضا پدram، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، سید علیرضا علویان، امیرحسین کاروین، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنماچی، محمد آقاصالح، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، پرگل رحیمی، محمد رضایی بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی نژاد، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
مبین خزینی، آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان، سید محمد مدنی دینانی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	ویراستار رتبه برتر کنکور	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزندهجانی	محمد بحیرایی	مهدی ملامضانی، علی مرشد، آروین حسینی، محمد حمیدی	---	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	یاسین مهدیان	سپیده فتح اللهی	فریبا رتوفی
جامعه شناسی	کوثر شاه حسینی	کوثر شاه حسینی	---	مهتاب شیرازی، سبحان محمدی، امیرحسین اذاتی	سجاد حقیقی پور
روان شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی نژاد، سعیده سعیدی	فاطمه فهیمیان	محمدصدرا پنجه پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	---	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	---	فاطمه عزیزی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سبا جعفرزاده صابری	علیرضا نصیری	فرهاد علی نژاد	علی زیبا	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	امیرعلی عشوریان	---	سجاد حقیقی پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف چین و صفحه آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

سه جمله اول دنباله حسابی داده شده است. جمله $3x+5$ واسطه حسابی میان دو جمله دیگر است، بنابراین:

$$2(3x+5) = 2x+1+3x+4 \Rightarrow 6x+10 = 5x+5 \Rightarrow x = -5$$

با داشتن $x = -5$ می توان جملات دنباله را به صورت زیر نوشت و اختلاف مشترک را محاسبه کرد:

$$-9, -10, -11, \dots \Rightarrow d = -10 - (-9) = -1$$

الگوی رابطه بازگشتی دنباله حسابی به صورت زیر است:

$$a_{n+1} = a_n + d \xrightarrow{d=-1} a_{n+1} = a_n - 1$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه های ۶۲ تا ۷۲)

۲- گزینه «۲»

(ابراهیم نبفی)

$$(1) \quad d + (a_1 + 2d) = 5 \Rightarrow d + a_1 + 2d = 5$$

$$3 = a_1 + a_1 + d + a_1 + 2d = 3$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 2d = 3 \quad (2) \quad \begin{cases} a_1 = -1 \\ d = 2 \end{cases} \quad (1), (2)$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d \rightarrow a_n = -1 + (n-1) \times 2 \Rightarrow a_n = 2n - 3$$

یعنی معادله خطی که نقاط این دنباله بر روی آن واقع اند، باید به صورت $y = 2x - 3$ باشد:

$$2y - 4x + 6 = 0 \Rightarrow 2y = 4x - 6 \Rightarrow y = 2x - 3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه های ۶۲ تا ۷۲)

۳- گزینه «۴»

(محمدابراهیم توزنده جانی)

می دانیم زمانی $S_n = (2p-1)n^3 + qn^2 + pn + q + 1$ می تواند

مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی باشد که جمله درجه سوم و جمله مستقل از n نداشته باشد. بنابراین:

$$2p-1=0 \Rightarrow p=\frac{1}{2}, q+1=0 \Rightarrow q=-1 \Rightarrow S_n = -n^2 + \frac{n}{2}$$

$$S_{10} - S_5 = (-100+5) - (-25+\frac{5}{2})$$

$$= -72 \frac{5}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه های ۶۸ تا ۷۲)

۴- گزینه «۴»

(آروین حسینی)

اگر b واسطه هندسی بین a و c باشد، آنگاه $b^2 = a.c$ است. اگر ریشه های معادله درجه دوم را α و β فرض کنیم و m واسطه هندسی بین آنها باشد، آنگاه داریم:

$$\alpha.\beta = \frac{c}{a} = \frac{c}{m+\alpha} \rightarrow m^2 = \alpha.\beta = \frac{c}{m+\alpha} \rightarrow m^2 = \frac{c}{m+\alpha}$$

$$\Rightarrow m^2 - \frac{c}{m} = 0 \Rightarrow (m+1)(m-5) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m = -1 \\ m = 5 \end{cases}$$

حال اختلاف مقادیر m را به دست می آوریم:

$$|5 - (-1)| = |6| = 6$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه ۸۳)

۵- گزینه «۱»

(احمدرضا ذاکر زاده)

$$S_n = 3(1-2^{-n}) \Rightarrow \begin{cases} S_1 = a_1 = \frac{3}{2} \\ S_2 = a_1 + a_2 = \frac{9}{4} \Rightarrow \frac{3}{2} + a_2 = \frac{9}{4} \\ \Rightarrow a_2 = \frac{3}{4} \end{cases}$$

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{r}{a_1} = \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطعی، صفحه های ۷۴ تا ۸۵)

۶- گزینه «۳»

(محمدابراهیم)

$$0/6 = \frac{6}{10} = \frac{3}{5}$$

$$\frac{1}{3} = \frac{5}{3} = \left(\frac{2}{5}\right)^{-1}$$

$$\frac{3x+11}{2} = 16 \Rightarrow 3x+11 = 32 \Rightarrow 3x = 21 \Rightarrow x = 7$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(معمد بگیری)

۹- گزینه «۴»

$$\left(\frac{2}{3}\right)^x \times \left(\frac{3}{2}\right)^{2x-1} = \left(\frac{3}{2}\right)^4$$

$$\Rightarrow \left(\frac{3}{2}\right)^{-x} \times \left(\frac{3}{2}\right)^{4x-2} = \left(\frac{3}{2}\right)^{12}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{3}{2}\right)^{3x-2} = \left(\frac{3}{2}\right)^{12}$$

$$\Rightarrow 3x-2 = 12 \Rightarrow 3x = 14 \Rightarrow x = \frac{14}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(امیر محمودیان)

۱۰- گزینه «۲»

$$\left(\frac{4}{25}\right)^{2/5-0/75} y = \left(\frac{2}{5}\right)^{-4x-2y+1}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{2}{5}\right)^{2} \times \left(\frac{5}{2}\right)^{3y} = \left(\frac{5}{2}\right)^{-4x-2y+1}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{2}{5}\right)^{5-3y} = \left(\frac{2}{5}\right)^{-4x-2y+1}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{2}{5}\right)^{5-3y} = \left(\frac{2}{5}\right)^{4x+2y-1} \Rightarrow 5-3y = 4x+2y-1$$

$$\xrightarrow{\times 2} 10-3y = 8x+4y-2 \Rightarrow 8x+7y = 12$$

از معادله دیگر داریم:

$$(81)^{2x+5} = \left(\frac{1}{27}\right)^{2x+\frac{2y}{3}} \Rightarrow (3^4)^{2x+5} = (3^{-3})^{2x+\frac{2y}{3}}$$

$$3^{8x+20} = 3^{-6x-2y} \Rightarrow 8x+20 = -6x-2y$$

$$\Rightarrow 14x+2y = -20$$

حال دستگاه زیر را حل می‌کنیم:

$$14x+2y = -20 \xrightarrow{+2} 7x+y = -10 \xrightarrow{\times(-7)} -49x-7y = 70$$

$$\Rightarrow \text{عبارت } \left(\frac{3}{5}\right)^4 \times \left(\frac{3}{5}\right)^{-1} \times \left(\frac{3}{5}\right)^2 = \left(\frac{3}{5}\right)^{4-1+2} = \left(\frac{3}{5}\right)^{-1} = \frac{5}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۸)

(کتاب آبی پیمان‌های)

۷- گزینه «۱»

طول ضلع و مساحت مربع‌ها در هر مرحله در جدول زیر نشان داده شده است:

مرحله	۱	۲	۳	...	n
طول ضلع مربع رنگ شده	۲	۱	$\frac{1}{2}$...	$2\left(\frac{1}{2}\right)^{n-1}$
مساحت مربع رنگ شده	۴	۱	$\frac{1}{4}$...	$4\left(\frac{1}{4}\right)^{n-1}$

مطابق جدول فوق، اعداد مربوط به مساحت مربع‌های رنگ شده تشکیل یک

دنباله هندسی با جمله اول ۴ و نسبت مشترک $\frac{1}{4}$ را می‌دهند. برای

محاسبه مجموع مساحت‌های رنگ شده تا مرحله پنجم باید S_5 را حساب

کنیم:

$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \Rightarrow S_5 = \frac{4(1-\left(\frac{1}{4}\right)^5)}{1-\frac{1}{4}}$$

$$\Rightarrow S_5 = \frac{16(1-\frac{1}{1024})}{\frac{3}{4}} = \frac{341}{64}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه ۸۵)

(امیر محمودیان)

۸- گزینه «۱»

$$\sqrt[3]{-64} = -4$$

ریشه سوم عدد -۶۴:

$$\sqrt[5]{1024} = \sqrt[5]{2^{10}} = \sqrt[5]{4^5} = 4$$

ریشه پنجم عدد ۱۰۲۴:

اگر کوچکترین ریشه دوم عدد $\frac{3x+11}{2}$ را m در نظر بگیریم، داریم:

$$2 \times (-4) + \frac{m}{2} = -4-6 \Rightarrow -8 + \frac{m}{2} = -10 \Rightarrow \frac{m}{2} = -2 \Rightarrow m = -4$$

یعنی کوچکترین ریشه دوم عدد $\frac{3x+11}{2}$ برابر با -۴ است. پس $\frac{3x+11}{2}$

برابر با $4(-2)$ (یعنی ۱۶) است:

$$\Rightarrow \begin{cases} 2a-1=0 \Rightarrow a=\frac{1}{2} \text{ قق} \\ a-2=0 \Rightarrow a=2 \text{ قق} \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = 2^x$$

$$\Rightarrow f(3) = 2^3 = 8$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۲)

(امیر زراندوز)

۱۳- گزینه «۳»

با توجه به نقطه $A(2,3)$ که روی نمودار قرار دارد، می‌توان نوشت:

$$f(x) = a^x, f(2) = 3 \Rightarrow a^2 = 3 \xrightarrow{a>0} a = \sqrt{3}$$

پس ضابطه تابع به فرم $f(x) = (\sqrt{3})^x$ است، لذا داریم:

$$f(-1) \times f(2) = \frac{1}{\sqrt{3}} \times (\sqrt{3})^2 = \sqrt{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۲)

(کتاب آبی پیمان‌های)

۱۴- گزینه «۲»

طبق رابطه رشد نمایی جمعیت برای دو سال متفاوت داریم:

$$f(t) = C(1+r)^t \Rightarrow \frac{f(t)}{f(t')} = \frac{C(1+r)^t}{C(1+r)^{t'}}$$

$$\frac{f(t)=100}{f(t')=50} = \frac{100}{50} = \frac{(1+r)^{119}}{(1+r)^{t'}}$$

$$\Rightarrow (1+r)^{119-t'} = 2 \xrightarrow{r=0.02}$$

$$(1.02)^{119-t'} = 2 \xrightarrow{(1.02)^{35}=2} (1.02)^{119-t'} = (1.02)^{35}$$

$$\Rightarrow 119-t' = 35 \Rightarrow t' = 119-35 = 84$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

$$\begin{cases} -49x - 7y = 70 \\ 8x + 7y = 12 \end{cases}$$

$$-49x = 82 \Rightarrow x = -2$$

$$7x + y = -10 \xrightarrow{x=-2} 7 \times (-2) + y = -10 \Rightarrow -14 + y = -10$$

$$y = 4$$

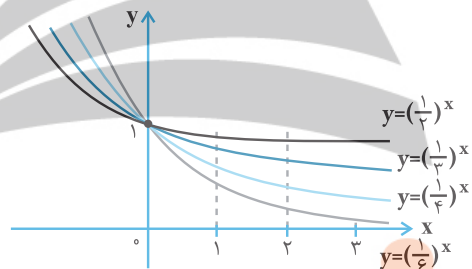
$$xy \text{ حاصل: } xy = -2 \times 4 = -8$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(امیر زراندوز)

۱۱- گزینه «۴»

با توجه به نمودارهای توابع رسم شده در شکل زیر داریم:

همان‌طور که از شکل پیداست، به ازای $x > 0$ ، همواره

$$\left(\frac{1}{2}\right)^x > \left(\frac{1}{3}\right)^x > \left(\frac{1}{4}\right)^x > \left(\frac{1}{6}\right)^x$$

پس به ازای $x > 0$ همواره نمودار $\left(\frac{1}{2}\right)^x$ پایین‌تر از نمودارهای دیگر است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطبی، صفحه‌های ۹۷ تا ۱۰۲)

(مهمرب بفری)

۱۲- گزینه «۳»

چون $f(2) > f(1)$ پس تابع نمایی افزایشی و $a > 1$ است.

$$f(x) = a^x$$

با توجه به ضابطه تابع داریم:

$$f(1) + f(-1) = a^1 + a^{-1} = \frac{5}{2} \Rightarrow a + \frac{1}{a} = \frac{5}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{a^2 + 1}{a} = \frac{5}{2} \Rightarrow 2a^2 + 2 = 5a$$

$$\Rightarrow 2a^2 - 5a + 2 = 0 \Rightarrow (2a-1)(a-2) = 0$$

ج) $\underbrace{(p \vee r)}_T \Leftrightarrow \underbrace{(p \wedge \sim q)}_T \equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$

د) $\underbrace{(\sim p \Rightarrow \sim q)}_T \wedge \underbrace{(q \Rightarrow p)}_T \equiv T \wedge T \equiv T$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱)

(آروین حسینی)

۱۹- گزینه «۲»

ابتدا جدول ارزش گزاره‌ها را رسم می‌کنیم:

p	q	$\sim p$	$p \Leftrightarrow q$	$p \Rightarrow q$	$\sim p \Rightarrow q$	$q \vee p$
د	د	ن	د	د	د	د
د	ن	ن	ن	ن	د	د
ن	د	د	ن	د	د	د
ن	ن	د	د	د	ن	ن

$p \wedge q$	$q \Rightarrow p$
د	د
ن	د
ن	ن
ن	د

حال به بررسی موارد الف تا ت می‌پردازیم:

$(p \Rightarrow q) \vee (\sim p \Rightarrow q)$	$(p \Leftrightarrow q) \vee \sim p$
د	د
د	ن
د	د
د	د

$(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$	$(q \vee p) \Rightarrow (p \wedge q)$
د	د
ن	ن
ن	ن
د	د

بنابراین موارد پ و ت هم‌ارز ترکیب دوشروطی $p \Leftrightarrow q$ می‌باشند.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱)

(ممد بعیرایی)

۱۵- گزینه «۱»

$$f(t) = c_1(1+r)^t, c_1 = 200, r = \frac{20}{100} = 0.2$$

$$\Rightarrow f(2) = 200(1/2)^2 = 200 \times 1/4 = 50 \text{ میلیون تومان}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۱۰۲ تا ۱۰۴)

ریاضی و آمار (۲)

(سعید عزیزقانی)

۱۶- گزینه «۳»

هر عدد حقیقی می‌تواند مثبت یا منفی یا صفر باشد، پس نقیض گزاره a

عددی مثبت است، به صورت « a عدد مثبت نیست» باید بیان شود.

(می‌توان نوشت a عددی منفی یا صفر است.)

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

(فخرشیر کریمی)

۱۷- گزینه «۱»

$p \wedge q$ نادرست }
 $p \vee q$ درست }

نتیجه می‌گیریم که از دو گزاره p و q یکی درست و یکی نادرست است.

p	q	$p \Rightarrow q$	$\sim(p \Rightarrow q)$	$q \Rightarrow p$	$\sim(q \Rightarrow p)$
د	ن	ن	د	د	ن
ن	د	د	ن	ن	د

$\sim(p \Rightarrow q) \vee \sim(q \Rightarrow p)$
د
د

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استرلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۱۱)

(امد رضا ذاکر زاره)

۱۸- گزینه «۳»

گزاره‌ای دلخواه r $p \equiv T$ $q \equiv F$

(الف) $(p \Rightarrow q) \vee r \equiv F \vee r \equiv r$

ب) $\underbrace{(p \wedge q)}_F \Leftrightarrow \underbrace{(q \Rightarrow p)}_T \equiv F \Leftrightarrow T \equiv F$

۲۰- گزینه «۲»

(علی قورمان زاده)

عکس نقیض ترکیب $p \Rightarrow q$ به صورت $\sim p \Rightarrow \sim q$ بیان می شود.

می دانیم قانون دمورگان به صورت $\sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q$ است.

در نتیجه:

$$\sim(\sim q \vee r) \Rightarrow \sim(\sim p \wedge q)$$

$$\equiv (q \wedge \sim r) \Rightarrow (p \vee \sim q)$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه های ۴ تا ۱۰ و ۱۱)

۲۱- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

مطابق جدول ارزش گزاره ها، در ۳ حالت از ۷ حالت درست

$p \Rightarrow (p \vee r)$ ارزش r نادرست است. پس:

$$\begin{cases} n(S) = 7 \\ n(A) = 3 \end{cases} \Rightarrow P(A) = \frac{3}{7}$$

p	q	r	$q \vee r$	$p \Rightarrow (q \vee r)$
د	د	د	د	د
د	د	ن	د	د
د	ن	د	د	د
د	ن	ن	ن	ن
ن	د	د	د	د
ن	د	ن	د	د
ن	ن	د	د	د
ن	ن	ن	ن	د

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه های ۳ تا ۱۱)

۲۲- گزینه «۲»

(سعید عزیزفانی)

جدول ارزش گذاری گزاره داده شده را به صورت زیر ترسیم می کنیم.

p	q	$p \vee q$	$\sim(p \vee q)$	A	B	C	$\sim q$
د	د	د	ن	ن	ن	د	ن
د	ن	د	ن	ن	ن	ن	د
ن	د	د	ن	ن	ن	ن	ن
ن	ن	ن	د	ن	ن	ن	د

D	$B \wedge D$
$C \vee \sim q$	
د	ن
د	ن
ن	ن
د	ن

با توجه به جدول رسم شده، گزاره داده شده در صورت سؤال در $m = 0$

حالت درست و در $n = 4$ حالت نادرست است، بنابراین:

$$m \times n = 0$$

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه های ۴ تا ۶)

۲۳- گزینه «۱»

(مهمرب بگیری)

مربعات دو عدد حقیقی را x^2 و y^2 فرض می کنیم، سپس معکوس

مربعات دو عدد به صورت $\frac{1}{x^2}$ و $\frac{1}{y^2}$ است. در نتیجه گزینه «۱» درست

است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه های ۱۲ و ۱۳)

۲۴- گزینه «۱»

(مهمرب عمیری)

به بررسی گزینه ها می پردازیم:

(۱) نادرست است؛ به این نوع استدلال مغالطه گفته می شود.

(۲) درست است (گزاره تالی $q \sim$ پس نتیجه گیری هم $q \sim$ است).

(۳) درست است

(۴) درست است (گزاره عطفی خاصیت جابه جایی دارد).

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه های ۱۳ تا ۱۷)

۲۵- گزینه «۲»

(مهمرب بگیری)

$$p \Rightarrow q$$

هرگاه استدلال به صورت p انجام شود، یک قیاس استثنایی است و

$$\therefore q$$

$$p \Rightarrow q$$

هرگاه استدلال به صورت q انجام شود، یک مغالطه صورت گرفته

$$\therefore p$$

است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه های ۱۳ تا ۱۷)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)

۲۶- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی پور)

همه موارد درست هستند غیر از مورد «د»، زیرا به علت کاهش نویسندگان توانمند، تاریخ‌نگاری نیز در این دوره افت کرد. چونان که تواریخ عمومی این دوره در کنار نهادهای سیاسی و فرهنگی صفویه در جهت نهادینه‌کردن فرهنگ تشیع گام برداشتند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۲۷- گزینه «۲»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

از این اوستا: مهدی اخوان ثالث (دیگر آثار: زمستان - آخر شاهنامه)

تهران مخوف: مرتضی مشفق کاظمی

تنگسیر: صادق چوبک

بره گمشده راعی: هوشنگ گلشیری (دیگر آثار: آینه‌های دردار)

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۲۸- گزینه «۱»

(یاسین موریان)

«مجالس المؤمنین» به نثر ساده است.

توجه: دیباجه «عیار دانش» و دیباجه «شرفنامه بدلیسی» مصنوع اند، نه تمام متن این دو کتاب.

«جامع‌التواریخ» اثری از خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است و ربطی به سبک هندی ندارد. (آن را با «حسن‌التواریخ» اشتباه نگیرید.)

«محبوب‌القلوب» اثری به نثر مصنوع، و «حبیب‌السیر» اثری به نثر بینابین است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۲۹- گزینه «۲»

(سپار غلام‌پور سیوکی)

هیچ کدام از آرایه‌های مربوط به سبک هندی اعم از اسلوب معادله، تلمیحات رایج، حسن تعلیل، حس‌آمیزی، تمثیل و... در این بیت مشاهده نمی‌شود. بیت از سعدی است و مضمون عاشقانه دارد.

ابیات سایر گزینه‌ها همگی سروده صائب تبریزی هستند و آرایه اسلوب معادله در آن‌ها مشاهده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۲)

۳۰- گزینه «۴»

(یاسین موریان)

بیت «ه»: تشبیه: «نقد وقت»: اضافه تشبیهی (نقد: پول)

بیت «ج»: ایهام: «کوتاهی»: ۱- تقصیر، ۲- کوتاه‌بودن

بیت «د»: استعاره: «جبهه گل»: اضافه استعاری (جبهه: پیشانی)

بیت «الف»: ایهام تناسب: «مجنون»: ۱- بید مجنون (نوعی درخت)، ۲- قیس عامری (عاشق معروف)؛ که در این معنا قابل قبول نیست و با «لیلی» تناسب دارد.

بیت «ب»: مجاز: «چشم» مجاز از «نگاه»

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۱- گزینه «۱»

(یاسین موریان)

آرایه «ایهام» در ابیات:

بیت اول: «دار فنا»: ۱- دنیا، ۲- وسیله‌ای که برای کشتن منصور حلاج، استفاده شد. / بیت دوم: «مجموع»: ۱- فرد آسوده‌خاطر، ۲- گروه و جمعیت / بیت سوم: «پردۀ عشاق»: ۱- اصطلاح موسیقایی، ۲- «پرده» در معنای

پارچه آویزان

آرایه «جناس» در ابیات:

بیت اول: «بر» و «سر» / بیت دوم: «سر» و «در» / بیت سوم: بین «پرده» در مصراع اول، به معنای اصطلاح موسیقی، با «پرده» در مصراع دوم، به معنای پوشش، جناس همسان (تام) برقرار است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۲- گزینه «۳»

(یاسین موریان)

تشبیه: شاعر به صورت پنهانی (مضمر)، «موی بار» را به «غالبه» تشبیه کرده است. / استعاره: «زلفین» استعاره از موی بار

تکته مهم درسی:

واژه «زلفین» در معنای حقیقی خود، حلقه‌ای است که بر صندوق یا در نصب می‌شده‌است و زنجیر را در آن می‌انداخته‌اند. شاعر، موی معشوق را به آن حلقه (زلفین) تشبیه کرده‌است و مشبه (موی معشوق) را حذف کرده‌است: استعاره مصرحه.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ایهام تناسب: «بنوازم»: ۱- من را نوازش کن، ۲- نواختن ساز، که در این معنا مدنظر نیست و با «چنگ» و «ضرب» تناسب دارد. / فاقد اضافه استعاری («سر تسلیم» و «سر ارادت»، اضافه اقتراعی هستند).

گزینه «۲»: فاقد کنایه / جناس همسان: «ماه» اول: ماه سی‌روزه، «ماه» دوم: جرم آسمانی

گزینه «۴»: فاقد واژه‌آرایی («سر» ها جناس همسان دارند). / کنایه: «سر خود را بر سر چیزی کردن» کنایه از جان‌دادن و نابودی

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۳- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

«یاقوت دولب» تشبیه است؛ اما بیت استعاره ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لعل» استعاره از لب و «سر نهادن» کنایه است.

گزینه «۲»: «جان و جهان» جناس دارند و «دفتر گل» تشبیه است.

گزینه «۳»: تلمیح به ماجرای حضرت یوسف (ع) و «بو»، ایهام دارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۳۴- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

نفس تو (مشبه) چو (ادات تشبیه) حباب (مشبه‌به) پرده‌دار چشم کوتاه‌بین است. (وجه‌شبهه)
«پرده‌داری» و «کوتاه‌بینی» هر دو کنایه می‌سازند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سفیدی مو» کنایه از پیری است؛ ولی در مصراع نخست، «چون» معنای «وقتی که» می‌دهد و تشبیهی به چشم نمی‌خورد.

گزینه «۲»: «گیسوی یار» به «کمند» و «قیر» تشبیه شده است و در مصراع دوم، کنایه‌ای مشهود است که به تشبیهات مصراع نخست بی‌ربط است.

گزینه «۳»: «سر خود به گریبان می‌کشد» کنایه است، ولی وجه‌شبهه نیست.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۳۵- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا احمدی)

«مو به مو» در این بیت، معنای کنایه دارد و معنای نزدیک و تحت‌اللفظی آن (تک‌تک موها) یا «مژه» تناسب دارد و ایهام تناسب ساخته است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خودبین: ۱- مغرور (معنای دور) ۲- کسی که خودش را نگاه می‌کند. (معنای نزدیک)

گزینه «۳»: «دلنشین: ۱- جذاب (معنای دور) ۲- آن‌چه بر دل می‌نشیند و به آن اصابت می‌کند. (معنای نزدیک)

گزینه «۴»: بی‌نوا: ۱- بیچاره (معنای دور) ۲- بدون صدا (معنای نزدیک)

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان و بریع معنوی، ترکیبی)

۳۶- گزینه «۳»

(ممنن اصغری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «بیخ چیزی را کندن» کنایه از نابود کردن چیزی به‌طور کامل/ «به بار آمدن بهار» کنایه از فرارسیدن بهار

گزینه «۲»: «رخت کشیدن» کنایه از نقل مکان کردن، جا به جا شدن

گزینه «۴»: «غرق چیزی بودن» کنایه از محو چیزی شدن

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷)

۳۷- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

اختیارات شاعری در هر مصراع:

(ب) ابدال: تبدیل «فعلن» به «فع‌لن» در پایان مصراع (وزن اصلی: مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن)

(د) آوردن فاعلاتن به‌جای فاعلاتن: تبدیل فاعلاتن در ابتدای مصراع به فاعلاتن (وزن اصلی: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن)

(ه) بلندبودن هجای پایانی (بود)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

۳۸- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» ابدال ممکن نیست؛ چرا که در تعریف ابدال خواندیم که دو هجای کوتاه (UU) به یک هجای بلند (—) تبدیل می‌شود. حال در این وزن دو هجای کوتاه در کنار هم قرار نمی‌گیرند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۳۹- گزینه «۳»

(میتبی فراهاری)

بیت این گزینه، فاقد اختیار شاعری وزنی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «بلندبودن هجای پایانی: در اوزان دوری (دولختی)، هجای پایانی در نیم‌مصراع‌ها نیز باید بلند شمرده شوند؛ «تو» در هر دو مصراع، هجای کوتاه است که باید بلند محسوب شود.

گزینه «۲»: وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فعلن» هست که ابدال در رکن آخر مصراع دوم مشهود است.

گزینه «۴»: ابدال: در رکن سوم مصراع دوم، شاعر به‌جای «مفتعلن»، از «مفعولن» استفاده کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

۴۰- گزینه «۳»

(سپهر غلام‌پور سیوکی)

وزن این بیت «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» است که وزنی ناهمسان می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن این بیت «مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن» است.

گزینه «۲»: وزن این بیت «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن» است.

گزینه «۴»: وزن این بیت «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳) و (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۴۱- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا احمدی)

معنای رباعی: من از ابروی تو، نشانه‌ای (غمزه چشم = تیر) دریافت کردم و به وصل امیدوار شدم؛ اما نشانه تو با ناز به من می‌گفت: «تو به مقصود خود نخواهی رسید». با توجه به معنای کنایه «ما پهلوی چون تویی نخواهیم نشست» معشوق امید عاشق را به یأس و ناامیدی تبدیل می‌کند. این موضوع در بیت حافظ (گزینه «۴») نیز مورد اشاره قرار گرفته است.

(علوم و فنون ادبی (۲) و (۳)، بیان، موسیقی شعر، مفهوم، ترکیبی)

۴۲- گزینه «۲»

(میتبی فراهاری)

مفهوم کلی و مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» بی‌پایان بودن لطف و بخشایش خدا و ناامیدشدن از بخشایش خدا است؛ اما بیت گزینه «۲» به زودگذر بودن خشم و کدورت معشوق اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۱۰۰)

۴۳- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا علویان)

ابیات «ب و د» به نوعی مفهومی یکسان را بیان می‌کنند؛ هر دو بیت تأکید بر سختی فراق و رنج عاشق از دوری معشوق دارند.

تشریح سایر ابیات:

الف) جدایی و فراق از معشوق (دقت کنید که در این بیت تأکید بر سختی کشیدن عاشق در فراق وجود ندارد و فقط انتظار کشیدن عاشق بیان شده است.)

ج) بی‌وفایی و شکوه از یار، همچنین بی‌توجهی معشوق به عاشق

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۷۱، ۸۴، ۸۹ و ۹۰)

۴۴- گزینه «۳»

(سعید پعفری)

در ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» به شیوه‌های مختلف، عقل نکوهش شده است، اما در بیت گزینه «۳» عقل ارزشمند شمرده شده است. در این بیت، شاعر «وهم» را نسخه‌ی تقلبی (قلب) عقل می‌خواند و عقل را زر یا طلا می‌داند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۱۱)

۴۵- گزینه «۲»

(مسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات «ج» و «د»: هر دو بیت بیانگر اصل عرفانی «توحید یا وحدت در عین کثرت» هستند؛ یعنی خداوند واحدی است که در همه موجودات عالم تجلی کرده است.

تشریح ابیات دیگر:

مفهوم بیت «الف»: عاشقان زیادی در دام معشوق می‌افتند.

مفهوم بیت «ب»: در توصیف زیبایی معشوق بیان شده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۹۱)

علوم و فنون ادبی (۳) - اختیاری

۴۶- گزینه «۳»

(هومن نمازی)

در مصراع دوم گزینه سوم حسن تعلیل وجود دارد که سراسر بیت اسلوب معادله به نظر آشکار است و در خندان بودن پسته نیز تشخیص به چشم می‌خورد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۴۷- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: علت داشتن خال را غیرواقعی و ادبی بیان کرده است.

گزینه «۲»: علت قرار گرفتن پنبه بر شیشه شراب، پوشیده نگه داشتن اسرار باده‌فروشان بیان شده است.

گزینه «۴»: علت پیدایش روده‌های منطقه بغداد را ادبی و غیرواقعی بیان کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

۴۸- گزینه «۳»

(سیرعلیرضا احمدی)

در گزینه «۳»، مصراع دوم تکمیل‌کننده مصراع اول است و مثال و مصداقی برای آن نمی‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

۴۹- گزینه «۲»

(سیرعلیرضا احمدی)

بیت حسن تعلیل ندارد. / بیت استعاره ندارد.

تشبیه: «تیغ غم»

تناقض: بعد از مقتول شدن، زندگی یافتن

کنایه: «شکسته بودن» کنایه از غمگین بودن

واج‌آرایی صامت «م»

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۵۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

در بیت گزینه «۳»، هیچ‌یک از آرایه‌های داخل پراتر وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این بیت، واژه «سیه‌روی» ایهام دارد. معنی اول: رو سیاه / معنی دوم: تاریک

هم‌چنین دلیل سیاه‌رویی صبح نخست را دروغ‌گویی می‌داند که دلیل واقعی نیست.

گزینه «۲»: تشبیه: کنار دامن را به رود جیحون تشبیه کرده است.

هم‌چنین واژه «کنار» ایهام تناسب دارد. معنی قابل قبول: پیش و نزد / معنی غیرقابل قبول: «ساحل» که با واژه رود تناسب دارد.

گزینه «۴»: «جواب تلخ» حس آمیزی دارد.

هم‌چنین جواب تلخ از شکر شیرین‌تر باشد، تناقض دارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بریع، ترکیبی)

۵۱- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

تشبیه: بیت «۵»: روز ← شام غم/ اسلوب معادله: بیت «ه»: سر زلف را گره زدی و دلم از ناله افتاد؛ همان طور که وقتی به سیم تار گره بیفتد، از نغمه می افتد./ حسن تعلیل: بیت «الف»: دلیل خط ادامه چشم (دم شیر)، به خاطر به بازیچه نگرفتن آهوی چشم است./ استعاره: بیت «ب»: دل آینه (اضافه استعاری)

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۵۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

تلمیح: اشاره به داستان فرهاد کوهکن
حسن تعلیل: شاعر علت روییدن گل لاله در کوهها را خون دل فرهاد می داند که بر زمین ریخته است.

استعاره: دامن کوه: اضافه استعاری

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع، ترکیبی)

۵۳- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

بیت «الف» درباره دشمنی روزگار با بزرگان است و اینکه سرنوشت به کام مردم دون و پست است. (بی عدالتی روزگار)
بیت «ب» درباره ارزش ذاتی انسان هاست که ربطی به مقام و منصب آنها ندارد.
بیت «ج» توصیه به کم گفتن برای در امان بودن از عوارض زیاده گویی است.

بیت «د» درباره بی نیازی از خلق و ترک تعلقات است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه های ۱۱۳ و ۱۱۵ تا ۱۱۷)

۵۴- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

بیت صورت سؤال در تحسین قناعت پیشگی است، در حالی که گزینه «۲» بی نیاز بودن را مشروط به شرایطی می داند.

سه گزینه دیگر نیز در موافقت با صورت سؤال به تحسین استغنا و قناعت پرداخته اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۱۱۶)

۵۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای - مارج از کشور ۹۹)

در ابیات گزینه های «۳» و «۴»، عاشق، ملامت دیگران را برای خود امر خوبی می داند (پر و بال در گزینه «۳» و سپر در گزینه «۴»). در بیت گزینه «۲» هم، زخم زبان (ملامت) بر عاشق بی تأثیر است، اما در بیت گزینه «۱»، عاشق تقاضا دارد که ملامت نشنود، زیرا دوست ملامت گر او مانند عاشق، غم تنهایی را نچشیده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، صفحه ۱۱۶)

جامعه شناسی (۳)

۵۶- گزینه «۳»

(کوثر شاه حسینی)

تشریح عبارت نادرست:

در قرون اخیر و عمدتاً در اندیشه و عمل جهان مدرن، خود قدرت صرف نظر از اینکه وسیله تحقق اهداف و غایات اخلاقی باشد، مستقلاً دارای اهمیت شده است. به عبارتی، قدرت به مسئله اصلی سیاست و جوهر آن تبدیل شده است و در این میان، برخی همه سیاست را قدرت می دانند و برخی بخش عمده ای از آن را قدرت می پندارند. در این نگاه، سیاست با غایت و هدف سعادت و فضیلت، داوری نمی شود، بلکه بیشتر با آرمان پیروزی، موفقیت و تسلط ارزیابی می گردد.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه های ۵۶ تا ۵۸)

۵۷- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

- وجه مشترک قدرت تنبیهی و قدرت تشویقی این است که در هر دو، پیروی کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد.

- امروزه قدرت تنبیهی عمدتاً منحصر و متمرکز در دست دولت هاست که از طریق قانون و پیمودن مراحل قانونی اعمال می شود.

- ارتباط میان شخصیت و قدرت تنبیهی تأثیر خود را بر نحوه نگرش و رفتار افراد همچنان خواهد داشت. ظاهراً رهبران بزرگ افسانه ای یا تاریخی چون هرکول و شارل دوگل بخشی از قدرت خود را رهین قدرت بدنی یا بلندی قامت خود بوده اند، از اینها به عنوان شخصیت های آمر و حاکم یاد می کنند؛ اما ناپلئون مثال نقضی برای این موضوع است.

- منبع قدرت سازمان، با ارزش اجتماعی دانش مطابقت و همخوانی دارد.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه های ۵۹، ۶۰، ۶۲ و ۶۳)

۵۸- گزینه «۲»

(ریحانه امینی)

تشریح عبارت نادرست:

- هر کنش سیاسی، یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می شود یا با هدف حفظ آن.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه های ۶۳ و ۶۴)

۵۹- گزینه «۲»

(مهوشار ایمانی نسب)

وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته اند، ببیند و بررسی کند، امکان مقایسه و داوری ارزشها از دست می رود.

(جامعه شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه های ۶۶ و ۶۷)

۶۰- گزینه «۳»

(سیرمفرد مدنی دینانی)

تشریح عبارت نادرست:

در رویکرد دوم، تلاش می شود با حذف مالکیت خصوصی، قشر بندی اجتماعی از میان برود.

(جامعه شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه های ۷۴، ۷۶ و ۷۷)

۶۱- گزینه «۲»

(آزیتا بیدری)

شکل‌گیری جامعه‌شناسی انتقادی ← پیامد فاصله میان وضع موجود و وضع مطلوب جهان اجتماعی

غلبه رویکرد تبیینی ← علت غیرعلمی تلقی شدن داوری درباره ارزش‌ها
پیوند ارزش و دانش ← پیامد بازگشت دعاوی تجویزی و انتقادی به علوم اجتماعی

توجه: به فرایند شکل‌گیری دانش انتقادی توجه کنید؛ بازگشت دعاوی انتقادی ← پیوند دانش و ارزش ← شکل‌گیری دانش انتقادی
(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۱)

۶۲- گزینه «۴»

(هیبه مهبی)

تشریح عبارتهای نادرست:

- با تغییر جهان اجتماعی موجود و به‌دنبال آن، برداشته شدن الزام‌هایش، جهان اجتماعی جدیدی شکل می‌گیرد و پیامدهای دیگری به‌دنبال می‌آورد.
- جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش رویکرد تفسیری، معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها، ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌هاست.
(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۶۳- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - درست - نادرست (با باز شدن جعبه پاندورا، همه پلیدی‌ها و شرها، رها و به سوی زمین سرازیر می‌شود).
گزینه «۲»: نادرست (در مدل تکثرگرا در بعد سیاسی، بر آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف و فرصت سهیم شدن آن‌ها در قدرت سیاسی تأکید می‌شود). - درست - درست
گزینه «۴»: درست - نادرست (هویت ملی و وحدت، ثبات و استمرار همراه با آن، نامطلوب پنداشته شد و از طرفی هویت‌های خرد، محلی و فردی مورد تأکید واقع شد). - درست
(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۹ و ۹۰)

۶۴- گزینه «۲»

(کوثر شاه‌سینتی)

- جامعه‌شناسی انتقادی به دنبال ملاک‌هایی برای داوری علمی درباره ارزش‌ها و هنجارها است و نمی‌خواهد به این وضعیت تن دهد که داوری ارزش‌ها، بیرون از دایره علم صورت گیرد، زیرا در آن صورت سرنوشت ارزش‌ها به مناسبات قدرت و ثروت سپرده می‌شود و همواره ارزش‌های غالب در زندگی اجتماعی، ارزش‌های ثروتمندان و قدرتمندان خواهد بود.

- سیاست هویت می‌تواند دو چهره پیدا کند: یا به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌کند و سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود و یا گروه‌های به‌حاشیه رانده شده را به رسمیت می‌شناسد و از آنان حمایت می‌کند؛ نسل‌کشی در کامبوج توسط حزب کمونیست، مربوط به چهره اول سیاست هویت است.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۹، ۹۱ و ۹۳)

۶۵- گزینه «۲»

(سیرمهر مدنی دینانی)

گاهی تأکید بر تنوع و تکثر هویت‌ها و اصالت بخشیدن به آن به معنای انکار اشتراک و وحدت انسان‌هاست و فرصت گفت‌وگو و معارفه انسان‌ها و فرهنگ‌ها را از بین می‌برد.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه ۹۴)

جامعه‌شناسی (۳) - اختیاری

۶۶- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

- فارابی، علم اجتماعی خود را زیرمجموعه علوم انسانی دانست و آن را علم مدنی نامید.

- ابوریحان بیرونی در «تحقیق ماللهند»، علت وجود کاست‌ها در جامعه هند را باورهای دینی هندوها دانست.

- روش ابن‌خلدون در علوم اجتماعی مشابه روش کنت در جامعه‌شناسی تبیینی است. او با تأثیر پذیری از قرآن، به‌دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۳)

۶۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- ابن‌خلدون در مطالعات خود، به روش عقلی توجه چندانی نداشت و بیش‌تر از روش حسّی و تجربی استفاده می‌کرد و بنابراین از جامعه آرمانی سخنی نگفت.

- ابن‌خلدون با استفاده از تجربه تاریخی جوامع پیرامون خود از «عصبیت» به عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند و این دریافت خود را به همه جوامع تعمیم می‌دهد.

- رویکرد ابن‌خلدون، انتقادی نیست و جامعه‌شناسی او در مقایسه با جامعه‌شناسی فارابی، محافظه‌کارانه است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۰۴)

۶۸- گزینه «۲»

(مهرشار ایمانی نسب)

- جامعه‌شناسی تبیینی از عقل ابزاری برای پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی استفاده می‌کند.

- جامعه‌شناسی انتقادی از عقل ابزاری و عقل تفسیری فراتر می‌رود.

- جامعه‌شناسی تفسیری به توصیف هنجارها و ارزش‌های اجتماعی بسنده می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۶۹- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

فقه، مسائل اجتماعی را توصیف یا تبیین نمی‌کند اما درباره چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی، احکام و قواعدی را مطرح می‌کند. علم فقه نه تنها ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی را مشخص می‌کند بلکه راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به‌سوی وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.

(پایه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

۷۰- گزینه «۳»

(هیبه ممبئی)

الف) فقه شیعه در ایران همواره نقش مهمی در تعیین نوع رابطه مردم با قدرت‌های داخلی و خارجی داشته است.
ب) در آغاز قرن بیستم، میرزای نائینی با استفاده از فقه، نظام مشروطه را تبیین کرد.

ج) مردم ایران از طریق مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان در تحقق بخشیدن به نظام مطلوب در عصر غیبت مشارکت می‌کنند.

(پایه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۱۴)

جامعه‌شناسی (۱)

۷۱- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که تاریخ‌نگاران غربی و مستشرقان (شرق‌شناسان) از هویت جامعه اسلامی القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی رواج پیدا کند.
- جهان اسلام با الهام از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که دنیای غرب برای آن القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند.
- حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را بر روی اندیشمندان جهان غرب گسترده و نظریه‌پردازان غربی را به تأمل و بازبینی نظرات پیشین خود فراخوانده است.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۸)

۷۲- گزینه «۱»

(هیبه ممبئی)

الف) تبعیت با رضایت؛ وقتی است که شخص با میل درونی، مطابق با اراده دیگری عمل کند.
ب) قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و کار ارادی دیگران را به خدمت بگیرد.

ج) هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، سیاست پدید می‌آید. سیاست، اعمال قدرت سازمان یافته برای دستیابی به هدفی معین است.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

۷۳- گزینه «۲»

(هیبه ممبئی)

نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند.

نظام سیاسی اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۰)

۷۴- گزینه «۴»

(سیرمهم مرنی دینانی)

اگر اولاً فرهنگ و معنایی که با افزایش جمعیت بسط می‌یابد، فرهنگ حق باشد، نه فرهنگ باطل؛ ثانیاً افراد و اعضای این فرهنگ نیز حاملان و عاملان معانی حق باشند، افزایش جمعیت ضروری است.

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۸)

۷۵- گزینه «۳»

(سیرمهم مرنی دینانی)

دوره سیاست کاهش جمعیت در ایران برای اولین بار ← سال ۱۳۴۵ تا زمان پیروزی انقلاب اسلامی

پایامد ← کاهش رشد سالیانه جمعیت از ۳/۱ به ۲/۷ درصد

(پایه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۲۹)

جامعه‌شناسی (۲)

۷۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- بیدارگران نخستین، قوت و قدرت جوامع غربی را نتیجه عمل کردن آن جوامع به دستورات اسلام می‌دانستند.

- دولت‌های کشورهای مسلمان به موازات دوری از سنن دینی و اسلامی، آسیب‌پذیری بیش‌تری در برابر کشورهای غربی پیدا می‌کردند.

- منورالفکران غرب‌گرا مورد حمایت دولت‌های استعمارگر بودند و این دولت‌ها به کمک آنان توانستند از موفقیت بیدارگران اسلامی جلوگیری کنند.

- منورالفکران غرب‌گرا به دلیل وابستگی به کشورهای استعمارگر، استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی را مخدوش می‌ساختند و مقاومت‌های مردمی برای حفظ هویت اسلامی خود را نیز سرکوب می‌کردند.

(پایه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان‌پریر، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۱۲)

روان‌شناسی

۸۱- گزینه «۳»

(ممبر رضا توکلی)

در فشار روانی منفی، فرد به دلیل نوع ارزیابی‌اش از مشکل، احساس ناخوشایندی را تجربه می‌کند و در نتیجه، قادر به دستیابی به هدف نیست. برعکس، در فشار روانی مثبت، انگیزش و تلاش فرد برای رسیدن به هدف‌ها افزایش یافته، با موقعیت به چالش برخاسته و هنگام رسیدن به هدف، فشار روانی‌اش از بین می‌رود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۶ و ۱۹۷)

۸۲- گزینه «۴»

(ممبر مبینی)

خوشحالی جلوه‌ای از هیجان است. توهین و فحاشی یک رفتار و امری قابل مشاهده است. تصمیم‌گیری تکانشی نشان از تأثیر فشار روانی بر عملکرد شناختی فرد دارد. تپش قلب نشانه جسمانی فشار روانی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۷)

۸۳- گزینه «۳»

(مهوری باهری)

آسیب به تمرکز و حافظه (فراموشی) از علائم شناختی استرس و فشار روانی سمانه است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۷)

۸۴- گزینه «۳»

(ممبر رضا توکلی)

همه افراد در زندگی خود استرس یا فشار روانی را تجربه می‌کنند. هنگام فشار روانی، شخص یک رویداد یا یک موقعیت را به صورت فشارآور و فراتر از توانایی خود، ارزیابی می‌کند و سلامتی خود را در خطر می‌بیند. به مجموعه الگوهای رفتاری و شناختی، که معمولاً در زندگی روزمره از آن‌ها استفاده می‌کنیم، سبک زندگی می‌گویند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۲ و ۱۹۶)

۸۵- گزینه «۱»

(مهوری باهری)

زمانی که فرد در مواجهه با موقعیت فشارآور رفتار و اقدامی انجام ندهد و کاری برای بهبود شرایط نکند، روش ناسازگارانه «منفعل بودن» را استفاده کرده است. زمانی که فرد برای ساختن قطعه‌ای از نمونه آماده آن استفاده کند، از روش حل مسئله «شروع از آخر» استفاده کرده است. زمانی که فرد در مواجهه با فشار روانی کنترل خود را از دست داده و رفتاری تکانشی و ناگهانی انجام دهد از روش ناسازگارانه رفتار تکانشی استفاده کرده است. در نهایت زمانی که فردی با مشورت و راهنمایی گرفتن با موقعیت فشار روانی مواجه شود از روش مشورت و راهنمایی گرفتن استفاده کرده است. توجه کنید که استفاده از دارو در صورت تجویز پزشک روشی سازگارانه است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۹ تا ۲۰۳)

۷۷- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

- تعامل عالمان شیعی با قاجار براساس «مقاومت منفی» بود.
- جنبش عدالتخانه فقط به دنبال اصلاح کار یا رفتار خاصی از پادشاه نبود بلکه اصلاح شیوه زمامداری او را هدف قرار داده بود.
- در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقابتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا به وجود آمد که پس از دو دهه کشمکش، با حضور قدرت‌های استعماری و دخالت انگلستان، به نفع جریان منورالفکران پایان یافت.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۸)

۷۸- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

شکل کامل شده جدول:

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت	جنبش تنباکو
انقلاب اجتماعی	تغییر ساختار سیاسی	جنبش عدالتخانه، انقلاب مشروطه

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه ۱۱۸)

۷۹- گزینه «۲»

(مبینی مبینی)

در جهان دوقطبی قرن بیستم، هویت جنبش‌ها، انقلاب‌ها و کشورها براساس جایگاه و اهمیتشان برای یکی از دو قطب جهان؛ یعنی بلوک شرق یا غرب شناسایی می‌شد. بر این اساس، انقلاب اسلامی ایران از آن جهت که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب را هدف قرار داده بود، اهمیت یافت. نکته: وابسته نبودن انقلاب اسلامی به بلوک شرق، از اهمیت آن کاست.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه ۱۲۴)

۸۰- گزینه «۳»

(مبینی مبینی)

شباهت: هر دو با اندیشه‌های جدید شکل گرفتند.
تفاوت: انقلاب فرانسه، با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرن بعد از رنسانس شکل گرفت.
انقلاب اسلامی ایران، الگوی رفتاری خود را از فقه سیاسی و اجتماعی شیعی گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و جهان بربر، صفحه ۱۲۵)

۸۶- گزینه «۳»

(میدر رضا توکلی)

سمت چپ پیوستار نشان‌دهنده مرگ است و هر چه شخص به مرگ نزدیک‌تر باشد، بیشتر در سمت چپ قرار می‌گیرد و از میان گزینه‌های این سؤال، گزینه «۳» نزدیکی بیشتری به مرگ دارد و اقدامات کمتری را هم برای نجات او می‌توان صورت داد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۸۹ و ۱۹۰)

۸۷- گزینه «۴»

(مهروی باهری)

به‌دست آمدن نمره ۵۰ تا ۷۰ نشان‌دهنده شرایطی است که در آن فرد جداً آسیب‌پذیر است و نمره بیشتر از ۷۵ مشخص‌کننده شرایطی است که فرد خیلی آسیب‌پذیر است. همچنین ورزش روزانه باید به نحوی باشد که بدن فرد تعرق داشته باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۴)

۸۸- گزینه «۲»

(مهمربیبی)

تغذیه سالم از راه‌های غیرمستقیم تأثیر مذهب بر سلامت است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۲۰۴)

۸۹- گزینه «۳»

(مهوسا عفتی)

در روان‌شناسی سلامت، متغیرهای روان‌شناختی در دو نقش بررسی می‌شوند:

۱- عامل ایجاد بیماری‌های جسمانی مثل ابتلا به سردردهای میگرنی به علت ترس از دست دادن دوست خود

۲- پیامدهای بیماری‌های جسمانی مثل پرخاشگری در اثر ضعف شنوایی

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۹۱)

۹۰- گزینه «۳»

(مهمربیبی)

تفاوت افراد مذهبی و غیرمذهبی در نوع روش‌های مقابله آن‌هاست، و گرنه فشار روانی را همه تجربه می‌کنند. مقابله‌های سازگارانه درست‌ترین راه کنار آمدن با فشار روانی است نه صرفاً خود مقابله. مقابله‌هایی که به حل مسئله کمک نمی‌کنند، معمولاً مضر و ناکارآمد هستند نه همیشه. بنابراین این متن سه اشتباه دارد.

نکته: سؤال «آیا من می‌توانم کاری برای تغییر موقعیت انجام دهم؟» به مفهوم ادراک کنترل و کارایی اشاره دارد که در درس هفتم با آن آشنا شدید.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، ترکیبی)

عربی زبان قرآن (۲) و (۳)

۹۱- گزینه «۴»

(عمار تاپیش)

«رَبِّ»: (در اصل «رَبِّی» بوده و ضمناً مورد خطاب قرار گرفته است) پروردگار من، پروردگارا (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ»: به آن دانشی ندارم (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

۹۲- گزینه «۲»

(ولی برهیی - ابهر)

«علیکم أن تستروا»: شما باید بپوشانید، بر شما لازم است بپوشانید (رد گزینه ۳) / «لا یستطع»: (فعل شرط و مضارع) نتواند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «هو أضعف الناس»: او ناتوان‌ترین مردم است (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۹۳- گزینه «۴»

(مسین رضائی)

«يُكْسِرُ»: (فعل مجهول) شکسته می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «لا یتناول» (فعل منفی) ... إِلَّا ... فقط ... می‌خورند (رد گزینه ۲) / لَفْظٌ «فَقَطْ، تَنْهَاءٌ» در ترجمه فارسی چنین جمله‌ای، قبل از «کلمه بعد از «إِلَّا» - مغز» می‌آید نه بعد از آن (رد گزینه ۱).

هم‌چنین به ساختار زیر در ترجمه توجه کنید:

«قَشْرٌ» (اسم نکره) ... القَشْرُ (همان اسم با «ال»): پوستی ... آن پوست.

(ترجمه)

۹۴- گزینه «۲»

(مرتضی کاظم شیروردی)

«مَنْ»: هر که / «أَوْجَدَ»: ایجاد کند، به وجود آورد / «خَلَّلًا»: خللی، بی‌نظمی‌ای (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فِي نِظَامِ الطَّبِيعَةِ»: در نظام طبیعت (رد گزینه ۱) / «ظَلَمَهَا ظَلَمًا»: به آن قطعاً ستم کرده است (رد گزینه ۳) / «لَأَنَّهُ»: زیرا آن (رد گزینه ۳) / «يَسْتَبُّ»: باعث می‌شود، سبب می‌شود / «التَّوَازُنُ»: تعادل (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «الإِسْتِقْرَارُ»: ثبات، آرامش

هم‌چنین در گزینه «۳»، «در آن» اضافی است.

(ترجمه)

۹۵- گزینه «۱»

(سیرمهمربیبی علی مرتضوی)

«هناك مزارع»: مزرعه‌هایی وجود دارد، مزرعه‌هایی هست (رد گزینه ۳) / «قد تعرّضت»: در معرض قرار گرفته‌اند (دقت کنید فعل ماضی است و فاعل آن نیز «الخضراوات» است؛ رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الخضراوات»: سبزیجات (رد گزینه ۳) / «المُزارعين لیستشیروا»: کشاورزان باید مشورت بخواهند (رد گزینه ۳) / «خبراء الزّراعة»: کارشناسان کشاورزی / «لکی یتخلصوا من الأمر»: تا از موضوع رهایی یابند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۹۶- گزینه «۴»

(علی مفسر/زاده)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «لِتَعْلَمَ»: برای اینکه یاد بگیریم (با توجه به اینکه آخر فعل مضارع در ترکیب «لِ + مضارع» منصوب است، حرف «لِ» معنی «تا، برای اینکه» می‌دهد).

گزینه «۲»: «لَا يَنْصُرُ»: نباید کمک کند / کمک نکند (ترکیب «لا + مضارع مجزوم» معنای نهی دارد).

گزینه «۳»: «المُحَاضِرَاتِ الَّتِي كُنْتُ أَلْقَاهَا»: سخنرانی‌هایی که می‌کردم (ترکیب «کان + فعل مضارع» به شکل ماضی استمراری ترجمه می‌شود). (ترجمه)

۹۷- گزینه «۳»

(علی رسولی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

ترجمه گزینه «۱»: فقط دوست بسیار فهمیده‌ام به کمک کردن در حل مشکل اقدام کرد! (به جایگاه لفظ «فقط، تنها» دقت کنید!)

گزینه «۲»: «لَمَّا كُنْتُ طِفْلاً»: زمانی که طفلی بودم» اشتباه ترجمه شده است. هم‌چنین لفظ «به خود» در ترجمه اضافی و زائد است.

گزینه «۴»: «إِنَّمَا» به معنای «تنها، فقط» است، نه «بی شک». (ترجمه)

۹۸- گزینه «۴»

(سیده مهیا مؤمنی)

«دوستم»: صدیقی، صدیقی (رد گزینه ۱) / «هم‌کلاسی‌هایم قبول شدند»: نجات زمیلاتی؛ «لم ینجح» مذكر است و با فاعلش (زمیلات) که مؤنث است، همخوانی ندارد. (رد گزینه ۲) / «تجحوا» فعل اول جمله می‌باشد و فاعلش (زمیلاتی) بعدش آمده، در این حالت فعل اول جمله باید حتماً مفرد بیاید. (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

قطع درختان از عواملی است که طبیعت را تهدید می‌کند و تداوم آن منجر به تخریب محیط‌زیست می‌شود. انسان از مهم‌ترین عوامل در تخریب محیط‌زیست محسوب می‌شود و اقدامات مخرب او به نابودی زندگی‌اش منتهی می‌شود. تعدادی از تحقیقات تأکید می‌کنند که درختان نقش مهمی را در سلامتی انسان ایفا می‌کنند، زیرا هر درخت سالانه حدود بیست و سه کیلوگرم دی‌اکسید کربن سمی و مضر را جذب می‌کند و تقریباً اکسیژنی را که دو نفر به آن نیاز دارند، تأمین می‌کند. از جمله مشکلاتی که ممکن است از قطع درختان ایجاد شود، کمبود بارش باران، افزایش سیل‌ها و طوفان‌ها و افزایش دمای کره زمین است. به همین دلیل، حفظ درختان برای حفظ سلامتی و زندگی انسان مهم است. شایان ذکر است در برخی موارد می‌توان شاخه‌های اضافی را قطع کرد به طوری که برای شاخه‌های دیگر، نور کافی باشد و هوا بتواند از بین آن‌ها عبور کند و فرایند میوه‌دهی بهبود یابد و به شکل بهتری رشد کند.

۹۹- گزینه «۲»

(امیرحسین شکوری)

قطع کردن درختان یکی از کارهای مخرب انسان است که مساوی است با نابودی زندگی او! (براساس متن صحیح است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر درخت سالانه بیست و سه کیلوگرم از همه گازهای سمی را جذب می‌کند! (بر اساس متن، هر درخت سالانه بیست و سه کیلوگرم گاز کربن دی‌اکسید جذب می‌کند).

گزینه «۳»: طوفان‌ها و سیل‌ها امروزه به دلیل قطع کردن درختان اتفاق می‌افتد! (بر اساس متن، قطع کردن درختان یکی از دلایلی است که می‌تواند منجر به وقوع سیل‌ها و طوفان‌ها شود).

گزینه «۴»: دمای کره زمین فقط با قطع درختان زیاد خواهد شد! (بر اساس متن نادرست است).

(درک مطلب)

۱۰۰- گزینه «۲»

(امیرحسین شکوری)

کدام گزینه از مزایای قطع شاخه‌های اضافی نیست؟
ریشه‌های درختان و تنه‌هایشان تقویت می‌شوند و عمرشان زیاد می‌شود!
(متن درباره چنین چیزی صحبت نکرده است).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شاخه‌های دیگر بهتر رشد می‌کنند و ظاهر درخت زیباتر می‌شود!

گزینه «۳»: میوه‌های درختان بیش‌تر و بهتر می‌شوند!

گزینه «۴»: درختان نسبت به قبل بلندتر خواهند شد!

همه موارد گزینه‌های بالا را می‌توان از متن نتیجه‌گیری کرد.

(درک مطلب)

۱۰۱- گزینه «۳»

(امیرحسین شکوری)

صورت سؤال، نزدیک‌ترین عبارت به مفهوم متن را می‌خواهد:

گزینه‌ها: تشریح

گزینه «۱»: درخت بکارید، به خدا سوگند مردم کاری ارزشمندتر و پاکیزه‌تر از آن انجام نداده‌اند! (مرتبط با مفاهیم متن نیست).

گزینه «۲»: هیچ فردی نیست که نهالی بکارد مگر اینکه خداوند برایش پاداش نوشته است. (این عبارت درباره درختکاری است که مرتبط با متن نیست).

گزینه «۳»: درخت برای انسان خلق شده است پس ناگزیر باید به آن توجه کند (متن درباره قطع درخت و معایب آن و لزوم محافظت از درختان صحبت کرده است، پس این عبارت به مفهوم متن نزدیک‌تر است).

گزینه «۴»: شما حتی نسبت به قطعه‌های زمین‌ها و چارپایان مسؤولید (مرتبط با مفاهیم متن نیست).

(درک مطلب)

۱۰۲- گزینه «۲»

(امیرمسین شگوری)

«حروفه کَلْها اَصْلِیَّة» نادرست است؛ فعل «یُعْتَبِر» از باب افتعال است و باب افتعال دو حرف زائد دارد، بنابراین تمام حروفش اصلی نیست.

(تعلیل صرفی و اعراب)

۱۰۳- گزینه «۳»

(امیرمسین شگوری)

«الأخری» (بر وزن: فُعَلِی) یک اسم تفضیل مؤنث است که مذکر آن «الأخِر» (بر وزن: أَفْعَل) می‌شود. دَقْتُ کنید «الأخِر» اسم فاعل است نه اسم تفضیل.

(تعلیل صرفی و اعراب)

۱۰۴- گزینه «۳»

(امسان کلاته عربی)

«یُفْکَرُ» به صورت «یُفْکَرُ» صحیح است که فعل مضارع معلوم از باب «تفعیل» می‌باشد. همچنین «الواقعة» بدین شکل، بر وزن «فاعِلَة» صحیح است.

(فبیط مرکبات)

۱۰۵- گزینه «۳»

(روح‌الله گلشن)

ترجمه عبارت صورت سؤال: «دانشمند بدون عمل، مانند درخت بدون میوه است.»؛ این عبارت بر مفهوم «همراهی علم با عمل» تأکید دارد و با بیت گزینه «۳» ارتباطی ندارد، بیت گزینه «۳» می‌گوید علم زیاد می‌تواند جایگاه والایی برای انسان بسازد.

(مفهومی)

۱۰۶- گزینه «۴»

(مبیر بیگدلی)

«لا» بعد از ادوات ناصبه (به معنی «که، تا، تا اینکه») و شرط، «لا»ی نفی است (رد گزینه‌های «۱» و «۲»). همچنین «ألا: هان، آگاه باش» در گزینه «۳»، ارتباطی به «لا»ی نفی ندارد.

نکات مهم درسی:

«لا» بعد از ادوات ناصبه (أَنْ، لِي، لِكِي، حَتَّى؛ به معنی «که، تا، تا اینکه») و همچنین بعد از ادوات شرط (إِنْ، مَنْ، مَا، إِذَا)، «لا»ی نفی محسوب می‌شود.

(قواعد فعل)

۱۰۷- گزینه «۲»

(همیرضا قانداغی - امفوان)

در گزینه «۲» خبر «کانَ»، «عُقلاء» و از نوع اسم است، در حالی که در سایر گزینه‌ها خبر «کانَ» از نوع جمله فعلیه است: «سَمِعُوا، نَطْفُوا، يُسَاعِدُ»

نکات مهم درسی:

خبر افعال ناقصه، کلمه یا کلماتی است که معنای اسم افعال ناقصه را کامل می‌کند، دقت کنید ممکن است میان اسم افعال ناقصه و خبرشان فاصله بیفتد.

(انواع جملات)

۱۰۸- گزینه «۳»

(پیروز و بان - گنبر)

در گزینه «۳»، «کان + ل» به معنای «داشتن»، دلالت بر زمان گذشته دارد؛ ترجمه عبارت: پدرانمان نقش بزرگی در پیشرفت علم‌ها و هنرها داشتند!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۴»: در هر دو عبارت، «کان» به معنای «است» دلالت بر زمان حال دارد.

گزینه «۲»: «لیس: نیست» جزء افعال ماضی است اما معنای حال می‌دهد.

(انواع جملات)

۱۰۹- گزینه «۴»

(پیروز و بان - گنبر)

هنگامی «إِلَّا» معنای «فقط» می‌دهد که مستثنی منه در جمله قبل از «إِلَّا» حذف شده باشد؛ در گزینه «۴» مستثنی منه محذوف است و عبارت در اینجا به صورت «فقط تعداد کمی از صحابه...» ترجمه می‌شود.

(اسلوب استثناء)

۱۱۰- گزینه «۲»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

در گزینه «۲»، «المزارع» مستثنی منه است. ترجمه عبارت: در زمین‌های شمالی، مزرعه‌ها خشک نمی‌شوند، مگر آن که دور از رودها واقع باشد!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه عبارت: کشاورزان نمی‌توانند از مزرعه‌ها مراقبت کنند، مگر کسی که اصول کشاورزی را آموخته است! (مستثنی منه: الفلاحون)

گزینه «۳»: ترجمه عبارت: کشاورز با اهالی روستا مشورت می‌کند مگر کسی که قادر به راهنمایی کردن او نباشد! (مستثنی منه: اهالی)

گزینه «۴»: ترجمه عبارت: کشاورز به امور مزرعه بزرگ خویش توجه نکرده است، مگر آنچه که بسیار مهم محسوب شود! (مستثنی منه: شؤون)

نکات مهم درسی:

به تفاوت معنایی دو کلمه مشابه زیر توجه نمایید:

«المزارع» ← اسم مفرد، به معنای «کشاورز»

«المزارع» ← جمع مکسر «المزرعة»، به معنای «مزرعه‌ها»

(اسلوب استثناء)

عربی زبان قرآن (۳) - اختیاری

۱۱۱- گزینه «۳»

(مرثی کاطم شیروردی)

«إن» از حروف مشبّهة بالفعل و به معنای تأکید (همانا، قطعاً، بی شک و ...) است که جمله پس از خود را تأکید می‌کند (رد گزینه ۱) / «فی لقسر»: در زیان (رد گزینه ۲) / چون در جمله مستثنی منه آمده لذا نمی‌توان در ترجمه «إلّا» از «تنها، فقط» استفاده کرد. (رد گزینه ۴) / «أمنوا»: ایمان آوردند (رد گزینه ۱) / «عملوا»: انجام دادند (رد سایر گزینه‌ها) / «الصالحات»: کارهای شایسته، اعمال صالح (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۱۱۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای - کنگور، ۱۴۰۱)

«اجتهد»: (فعل امر) تلاش کن، بکوش / «التجاح»: موفقیت (رد گزینه ۳؛ مصدر است، نه فعل) / «اكتساب»: کسب، به دست آوردن (رد گزینه‌های ۳ و ۴؛ مصدر است، نه فعل) / «ینفَعک»: به تو سود می‌رساند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «دع»: (فعل امر) رها کن (رد گزینه ۳) / «لیس»: نیست / «طریق»: راهی / «فی الحیاة»: در زندگی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «لا یمرّ»: گذر نکند / «المصاعب»: مشکلات

(ترجمه)

۱۱۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

«إکره»: (فعل امر) ناپسند بدار (رد گزینه ۲) / «لنفسک»: برای خودت (رد گزینه ۴) / «فإنّ»: چرا که، پس همانا (رد گزینه ۴) / «هذا عملّ»: (اسم اشاره + اسم بدون «ال») این عملی است (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۱۱۴- گزینه «۱»

(منیژه فسروی)

«الیوم» باید به صورت قید زمانی «امروز» ترجمه شود، زیرا نمی‌تواند صفت یا مضاف‌الیه برای «الصّحیفة» باشد.

(ترجمه)

۱۱۵- گزینه «۲»

(سید ممرعلی مرتضوی)

«ناگهان»: بغتةً، فجأةً / «می‌آید»: یأتی، یجیء / «درحالی که»: (جمله حالیه) و (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «آرزوها»: الآمال / «فریفته‌اند»: قد غرّت (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۱۱۶- گزینه «۳»

(سید ممرعلی مرتضوی)

در گزینه «۳»، «السانتین» نقش مضاف‌الیه را دارد، نه صفت!

(تلیل صرفی و اعراب)

۱۱۷- گزینه «۴»

(سیره میا مؤمنی)

عبارت عربی می‌گوید «دوست نباید به خاطر عیبی که در او هست ترک شود»، اما بیت فارسی مفهوم کاملاً متفاوتی دارد؛ بیت فارسی می‌گوید به جای ایراد گرفتن از اصول و معیارها، خودمان را باید اصلاح کنیم. مفهوم محوری سایر گزینه‌ها چنین است:

گزینه «۱»: ضرورت حفظ زبان

گزینه «۲»: ارزشمندی قناعت

گزینه «۳»: اختیار در انتخاب راه و روش

(مفهوم)

۱۱۸- گزینه «۳»

(ولی بریی - ابهر)

«تتکلم» فعل مضارع از باب تفعّل است که بر وزن تفعّل «لقلّل» می‌آید، همچنین «مُعینة» اسم مفعول به معنی «تعیین شده، مشخص شده» است، پس باید روی عین الفعل خود حرکت فتحه داشته باشد.

(ضبط حرکات)

۱۱۹- گزینه «۴»

(سید ممرعلی مرتضوی)

فعل «کفر» بر وزن «فعلّ» قطعاً فعل ماضی غائب است، پس «غفار» در ابتدای جمله، قطعاً نقش مبتدا را دارد و منادا نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعل «ساعد» می‌تواند امر مخاطب باشد و در این صورت، کلمه اول جمله، در جایگاه منادا قرار می‌گیرد.

گزینه «۲»: فعل «عفر» امر مخاطب است و کلمه اول جمله، نقش منادا را دارد.

گزینه «۳»: با توجه به ضمیر مخاطب «ک»، «ساتر» در اول جمله، نقش منادا را دارد.

(اسلوب نراء)

۱۲۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای، با تغییر)

در گزینه «۲»، «أیها السیاسیون» صحیح است؛ دقت کنید وقتی که منادا «ال» دارد، باید حتماً همراه با «أیها / أیتها» بیاید.

(اسلوب نراء)

تاریخ (۳)

۱۲۱- گزینه «۳»

(زهرا دامپار)

از جمله اقدامات فرهنگی رضاشاه، تقلید از غرب و اشاعه فرهنگ غربی است. او پس از مسافرت به ترکیه و آشنایی با آتاتورک، رئیس‌جمهور آن کشور، به تقلید از او به مبارزه با همه سنت‌های اسلامی پرداخت.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۷)

۱۲۲- گزینه «۴»

(امیرمسین کروی)

در جنگ جهانی دوم، جلوگیری از گسترش قدرت آلمان و مقابله با متحدین در جنگ باعث همکاری شوروی و آمریکا شده بود.

اما پس از پایان جنگ جهانی دوم و از میان رفتن دشمن مشترک، این همکاری تبدیل به بی‌اعتمادی، رقابت و تنش شدید شد و اصطلاح بلوک غرب و شرق رایج شد. آمریکا و هم‌پیمانانش که دارای نظام سرمایه‌داری بودند، «بلوک غرب» و شوروی و کشورهای اقماری آن به همراه کشورهای کمونیستی بر آن‌ها حاکم بود «بلوک شرق» نامیده می‌شدند.

در عصر جنگ سرد، آمریکا و شوروی که دو ایدئولوژی مختلف برای اداره جامعه ارائه می‌دادند، در زمینه‌های مختلف علمی، صنعتی، توسعه تکنولوژی، تجهیزات نظامی، فناوری جاسوسی و حتی ورزش و صنعت رقابت تنگاتنگ داشتند.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۱۲۳- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

پس از پایان جنگ جهانی دوم، شوروی نمی‌خواست بدون گرفتن امتیاز، نیروهایش را از ایران خارج کند؛ از این‌رو، احمد قوام (قوام‌السلطنه)، نخست‌وزیر وقت، طی موافقت‌نامه‌ای امتیاز نفت شمال را به شوروی واگذار کرد. این موافقت‌نامه می‌بایستی به تأیید و تصویب مجلس شورای ملی برسد، اما نمایندگان مجلس نه تنها موافقت‌نامه مذکور را رد کردند، بلکه واگذاری هرگونه امتیاز استخراج نفت و مشتقات آن را به خارجی‌ها ممنوع کردند.

(تاریخ (۳)، نهفتن ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه ۱۱۸)

۱۲۴- گزینه «۱»

(اکتوبر قارج از کشور ۱۳۰۱)

نمایندگان مخالف قرارداد الحاقی در مجلس شانزدهم، ضمن مخالفت با قرارداد الحاقی، طرح ملی شدن صنعت نفت ایران را پیشنهاد کردند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: قرارداد الحاقی تأمین‌کننده حقوق و منافع کشور ایران نبود و به همین سبب، معدودی از نمایندگان مجلس شورای ملی که مخالف قرارداد بودند، مانع رأی‌گیری درباره آن شدند.

گزینه «۳»: اولین مخالفت‌ها با تصویب قرارداد الحاقی، توسط معدودی از نمایندگان دوره پانزدهم مجلس شورای ملی شکل گرفت.

گزینه «۴»: در دوره چهاردهم مجلس شورای ملی به پیشنهاد دکتر محمد مصدق طرحی را به تصویب رساندند که در حکم اتخاذ سیاست «موازنه منفی» بود.

(تاریخ (۳)، نهفتن ملی شدن صنعت نفت ایران، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۱۲۵- گزینه «۳»

(پواد میربلوکی)

تصویب‌نامه انجمن‌های ایالتی و ولایتی بعد از رحلت آیت‌الله بروجردی در فروردین ۱۳۴۰ صورت گرفت. (ج)

همه‌پرسی اصول شش‌گانه انقلاب سفید در بهمن ۱۳۴۱ انجام پذیرفت. (ب) حمله به مدرسه فیضیه قم و مدرسه طالبیه تبریز در نوروز ۱۳۴۲ صورت پذیرفت. (الف)

مخالفت با کاپیتولاسیون توسط امام خمینی (ره) در آبان ۱۳۴۳ بود. (د)

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۳۲)

تاریخ (۳) - اختیاری

۱۲۶- گزینه «۲»

(علی‌محمد کریمی)

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، همه‌پرسی تعیین نظام سیاسی جدید، روزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ برگزار شد و نتیجه آن که در ۱۲ فروردین اعلام شد، نشان داد که بیش از ۹۸ درصد شرکت‌کنندگان به جمهوری اسلامی رأی مثبت داده‌اند.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۲)

۱۲۷- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

مدت کوتاهی پس از پیروزی انقلاب اسلامی، گروهک تروریستی فرقان برخی از شخصیت‌های برجسته انقلابی مانند سبهد ولی‌الله قرنی، رئیس ستاد مشترک ارتش، آیت‌الله استاد مطهری عضو سرشناس شورای انقلاب و از یاران نزدیک امام خمینی (ره)، دکتر مفتاح، حاج مهدی عراقی و آیت‌الله قاضی طباطبایی را که از مبارزان سرشناس بودند، به شهادت رساند.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۵)

۱۲۸- گزینه «۳»

(سید علیرضا علویان)

نفوذ یکی از روش‌های ورود به جبهه مقابل در جنگ نرم است که روشی خاموش و تدریجی بوده و در بسیاری موارد، هدف مورد نفوذ، بدون آنکه خود بفهمد، طعمه دشمنان قرار می‌گیرد. هزینه نظامی در این روش، به شدت کاهش پیدا کرده و مهم‌تر از همه، دشمن هیچ‌گاه به شکل واضح و روشن، آشکار نمی‌شود و به همین دلیل، شناسایی و طرد نمی‌گردد.

(تاریخ (۳)، استقرار و تثبیت نظام جمهوری اسلامی، صفحه ۱۴۸)

۱۲۹- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

اوج حماسه دفاع مقدس ملت ایران در عملیات بیت‌المقدس و با آزادی خونین شهر (خرمشهر) از اسارت دشمن بعثی رقم خورد و برگ زرینی در دفاع از ایران در تاریخ معاصر ثبت شد.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۷)

۱۳۰- گزینه «۳»

(بواد میربلوکی)
در تیرماه ۱۳۶۷، امام خمینی (ره) پس از دریافت گزارش و نظر مشورتی فرماندهان نظامی و مسئولان سیاسی کشور، به منظور پایان دادن به جنگ تحمیلی، قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل متحد را پذیرفت.

(تاریخ (۳)، جنگ تممیلی و دفاع مقدس، صفحه ۱۶۲)

تاریخ (۱)

۱۳۱- گزینه «۳»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(زهرا دامپار)
گزینه «۱»: بیشتر زمین‌های کشاورزی و حتی گله‌های دام، متعلق به شاه، خاندان شاهی، مقام‌های حکومتی، اشراف، روحانیان بزرگ و متولیان معبد‌ها و یا آتشکده‌ها بود.

گزینه «۲»: در زمان حکومت ساسانیان برای پیشرفت کشاورزی، یکی از مقام‌های عالی‌رتبه دربار که عنوان واستریوشان‌سالار داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به‌شمار می‌رفت.

گزینه «۴»: در عصر باستان بر اثر گسترش راه‌ها و توسعه تجارت، کشت گونه‌های جدیدی از گیاهان و درختان در سرتاسر قلمرو پهناور سلسله‌های ایران معمول شد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۱۸ تا ۱۲۰)

۱۳۲- گزینه «۲»

(بواد میربلوکی)
ایرانیان و دیگر مردمانی که در سرزمین‌های تحت فرمانروایی حکومت اشکانی زندگی می‌کردند، در ستایش خدایان و انجام مراسم دینی خود آزاد بودند. آزادی دینی اشکانیان زمینه مناسبی را برای همزیستی مسالمت‌آمیز پیروان ادیان و عقاید مختلف فراهم آورد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۲)

۱۳۳- گزینه «۲»

(کنکور سراسری ۹۹)
در دوره ساسانیان سه آتشکده آذر برزین مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان، آذرگشنسپ در آذربایجان، و ویژه شاهان و آذرقرن‌بغ در فارس، خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌ها بود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۴)

۱۳۴- گزینه «۱»

(امیرحسین کرویین)
در زمان حکومت اشکانی، نقل داستان‌های ملی و پهلوانی، رواج فراوان یافت و شاعران و موسیقی‌دانان دوره‌گردی که به گوسان‌ها معروف بودند، با شور و هیجان بسیار، این داستان‌ها را از حفظ برای مردم می‌خواندند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۸)

۱۳۵- گزینه «۳»

(بواد میربلوکی)
پژوهشگران با مقایسه نقش برجسته‌های دوره هخامنشی با دوران پیش از آن، دریافته‌اند که سنگ‌تراشان هنرمندی که در خدمت هخامنشیان بوده‌اند، از نقش برجسته‌های بین‌النهرین و به‌ویژه نقش برجسته‌های آشوری، الهام و الگو گرفته‌اند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۴۶)

تاریخ (۲)

۱۳۶- گزینه «۴»

(بواد میربلوکی)
نبرد مرو و شکست ازبکان (۹۱۶ ق.)
پیروزی عثمانی در دشت چالدران (۹۲۰ ق.)
بیرون راندن پرتغالی‌ها از خلیج فارس (۹۹۶-۱۰۳۸ ق.)
شورش افغان‌ها در قندهار (۱۰۳۸-۱۱۳۵ ق.)

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه‌های ۱۳۷، ۱۴۰، ۱۴۲ و ۱۴۵)

۱۳۷- گزینه «۳»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(امیرحسین کرویین)
گزینه «۱»: دو دولت صفوی و تیموریان بر سر مسئله قندهار با یکدیگر اختلاف داشتند و این شهر چند بار میان دو طرف دست به دست شد، اما در مجموع، روابط آن‌ها حسنه بود.

گزینه «۲»: حاکمان ازبک همواره روابط دوستانه و گرمی با حکومت عثمانی داشتند و در حمله به قلمرو صفوی به صورت هماهنگ عمل می‌کردند.
گزینه «۴»: چند سال پس از به قدرت رسیدن شاه اسماعیل اول، سلطان سلیم عثمانی با لشکری بزرگ و به قصد نابودی حکومت نوپای صفوی به سوی ایران حرکت کرد. دیگر سلاطین عثمانی نیز بارها به ایران لشکرکشی کردند، اما صفویان با درک شرایط، به شیوه‌های مختلف در برابر دشمن ایستادگی کردند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۴۵)

۱۳۸- گزینه «۴»

بررسی سایر گزینه‌ها:

(زهرا دامپار)
گزینه «۱»: مدارس در این دوره توسط مقام‌های حکومتی، شخصیت‌های مذهبی و برخی از ثروتمندان خیر ساخته و حمایت می‌شدند.

گزینه «۲»: بیشتر مدارس دارای موقوفاتی بودند که درآمد آن صرف مخارج این گونه مدارس می‌شد.

گزینه «۳»: دستیاران مدرسان این مراکز علمی و آموزشی به خلیفه (مبصر) یا معید مشهور بودند.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۴۹)

۱۳۹- گزینه «۳»

(بواد میربلوکی)

تهاجم ژرمن‌ها به امپراتوری روم غربی از نظر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی آثار و پیامدهای زیادی داشت. این یورش‌ها موجب شد تعلیم و تربیت و فعالیت‌های فرهنگی از رونق بیفتد و بیشتر مدارس تعطیل شوند.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر برید، صفحه ۱۶۱)

۱۴۰- گزینه «۳»

(امیرهمسین کاروین)

جنبش اصلاح دین در اروپا با انتقاد و اعتراض به برخی از نظریات و عملکرد کلیسا شروع شد. برخی از این اعتراضات از سوی شاهان و فرمانروایان صورت می‌گرفت که کلیسا را از دخالت در امور سیاسی منع می‌کردند. انسان‌گرایان نیز به شیوهٔ تعلیم و تربیت و محتوای آموزشی که تحت نظارت کلیسا در مدارس و دانشگاه‌ها تدریس می‌شد، انتقاد داشتند و آن‌ها را غیرمفید می‌شمردند. انسان‌گرایان همچنین کلیسا را به خاطر برخی ناهنجاری‌های اخلاقی کشیشان، سرزنش می‌کردند.

لوتر در ۱۵۱۷ م. فهرستی از نظریات خود را در ۹۵ اصل تدوین کرد و بر در کلیسای ویتنبرگ آویخت و از مردم خواست دربارهٔ آن‌ها با هم گفت‌وگو کنند. پاپ، با تکفیر لوتر از امپراتور مقدس روم خواست تا او را سرکوب کند.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر برید، صفحه‌های ۱۸۴ و ۱۸۵)

جغرافیا (۳)

۱۴۱- گزینه «۳»

(فاطمه سفایی)

امروزه برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند که در برنامه‌های مختلف به‌جای یک شیوهٔ حمل کالا از مبدأ تا مقصد، از دو یا چند شیوه استفاده شود تا بتوان زمان و هزینهٔ حمل‌ونقل را به‌خوبی مدیریت کرد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۵)

۱۴۲- گزینه «۳»

(نکلور قارج از کشور ۱۳۰۰)

با گسترش شهرها و حومه‌نشینی، فاصلهٔ بین محل کار و سکونت افزایش یافته است. امروزه حمل‌ونقل یکی از اساسی‌ترین نیازهای روزانهٔ مردم شهرهاست، از این‌رو مدیریت حمل‌ونقل درون شهری یکی از موضوعات مهم شهرها در چند دههٔ اخیر بوده است.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۷)

۱۴۳- گزینه «۳»

(فاطمه سفایی)

$$۱۷ \times ۱۵ = ۲۵۵$$

$$۲۵۵ + ۶۰ = ۴ / ۲۵^{\circ}$$

چون کرمانشاه در غرب تهران واقع شده و به نصف‌النهار مبدأ نزدیک‌تر است،

پس طول جغرافیایی آن $۴ / ۲۵^{\circ}$ درجه کم‌تر از تهران است.

$$۵۱ - ۴ / ۲۵^{\circ} = ۴۶ / ۷۵ = ۴۷$$

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۴۴- گزینه «۲»

(علیرضا پدرا)

مخاطرات طبیعی را می‌توان از نظر منشأ شکل‌گیری به دو دسته تقسیم کرد:

(۱) مخاطرات طبیعی با منشأ درون‌زمینی، که ناشی از فرایندهای درونی زمین هستند (دینامیک درونی)؛ مانند زمین‌لرزه و آتشفشان.

(۲) مخاطرات طبیعی با منشأ برون‌زمینی، که ناشی از فرایندهای بیرون از زمین مانند فرایندهای اقلیمی هستند (دینامیک بیرونی)؛ مانند سیل، صاعقه و طوفان.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۸۲)

۱۴۵- گزینه «۳»

(نکلور سراسری نوبت ۴ - تیر ۱۴۰۲)

عوامل مؤثر در ایجاد زمین‌لغزش‌ها:

بارش سنگین: بارش‌هایی که شدت آن‌ها کمتر اما مدت آن‌ها بیشتر است؛ زیرا بیشتر نفوذ می‌کنند.

ذوب برف: ذوب تدریجی برف امکان نفوذ بیشتری را فراهم می‌کند و موجب اشباع مواد رسوبی سطح دامنه‌ها و از بین رفتن مقاومت آن‌ها و سرانجام حرکتشان می‌شود.

زمین لرزه: لرزش‌های ناشی از وقوع یک زلزلهٔ شدید موجب گسیختگی مواد منفصل از سطح پایدار زیرینای دامنه می‌شود.

فوران‌های آتشفشانی: خروج و انباشته شدن خاکسترهای آتشفشانی با ضخامت زیاد بر سطح دامنه‌ها و سپس وقوع بارش، موجب اشباع آن‌ها می‌شود.

فعالیت‌های انسانی روی دامنه‌ها: ساخت‌وساز بر روی دامنه‌ها باعث افزایش وزن دامنه‌ها، فشار روی آن‌ها و ناپایداری‌شان می‌شود.

دامنه‌هایی که شیب زیادی دارند و حجم زیادی از رسوبات فرسایش‌یافته و ناپیوسته سطح آن‌ها را پوشانده است، برای لغزش مستعدترند؛ همچنین مقدار نفوذ باران در دامنه‌هایی که در مناطق مرطوب قرار دارند یا پوشیده از درختان و گیاهان متراکم‌اند و یا درز و شکاف بسیار دارند بیشتر و احتمال وقوع لغزش در آن‌ها بالاتر است؛ زیرا نفوذ آب باران نه تنها وزن دامنه را افزایش می‌دهد؛ بلکه باعث کاهش اصطکاک بین تودهٔ لغزشی و زیربنا و در نتیجه لغزش می‌شود.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۹۴ تا ۹۶)

جغرافیای ایران

۱۵۱- گزینه «۳»

(علیرضا پدرا) (۳)

در دو دهه اخیر، جمعیت روستایی کشور ما کاهش یافته است؛ نه افزایش!
(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۱۵۲- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا) (۳)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مهران، نقش صنعتی دارد.

گزینه «۲»: سرعین، نقش توریستی دارد.

گزینه «۳»: وقوع مخاطرات طبیعی، تأثیری در تعیین نقش یک سکونتگاه ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۵۳- گزینه «۲»

(کنکور قارج از کشور، ۱۴۰۰)

با کشت گلخانه‌ای، می‌توان محصولات مختلف را در طول سال و در همه‌جا به بار آورد و محدودیت‌های باغداری، مانند اینکه هر استان میوه و محصول ویژه خود را تولید کند، در آن وجود ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۵۴- گزینه «۳»

(صفا هاشری) (۳)

گسترده‌گی کشور در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است. علاوه بر آن روند رو به رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و استفاده از روش‌های علمی در مجموع، باعث رشد این بخش از اقتصاد کشور ما شده است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۱)

۱۵۵- گزینه «۲»

(صفا هاشری) (۳)

عبارات صورت سؤال به ترتیب به «وجود مراکز گوناگون فرهنگی»، «وجود تمدنی با ریشه‌هایی در اعماق تاریخ» و «ژئوتوریسم» اشاره دارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۸)

جغرافیا (۳) - اختیاری

۱۴۶- گزینه «۱»

(کنکور قارج از کشور، ۹۸)

زمانی که لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها متوقف شوند، امکان تجمع انرژی بیشتر می‌شود و ممکن است در اثر تخلیه یکباره انرژی، زمین‌لرزه شدیدی رخ دهد.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۰)

۱۴۷- گزینه «۴»

(کنکور قارج از کشور، ۱۴۰۰)

از جمله روش‌های سازه‌ای در مدیریت پیش از وقوع سیل، احداث سدهای تنظیمی به منظور هدایت و اصلاح شیب آبراهه‌ها است که در تصویر صورت سؤال آورده شده است.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۴)

۱۴۸- گزینه «۲»

(صفا هاشری) (۳)

در چند دهه اخیر، خسارت‌های ناشی از سیلاب‌هایی که در کشور ما به وقوع پیوسته همواره رو به افزایش بوده است. دلیل اصلی آن نیز توسعه سکونتگاه‌ها و تغییر کاربری اراضی و ساخت‌وسازها در حریم سیل‌گیر رودخانه‌ها و فعالیت‌های نابخراندانه انسانی مانند از بین بردن پوشش گیاهی بوده است.

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه ۱۰۴)

۱۴۹- گزینه «۲»

(علیرضا پدرا) (۳)

باید قبل از انجام ساخت و ساز در سطوح شیب‌دار، بررسی‌ها و مطالعات خاک‌شناسی و پایداری زمین انجام پذیرد و هم‌چنین کارهای ایمن‌سازی مانند مقاوم‌سازی لوله‌های انتقال انرژی، بایدارسازی سطوح شیب‌دار و نظایر آن انجام پذیرد (نادرستی مورد «الف»). با ساماندهی شبکه زهکشی، سعی می‌شود نفوذپذیری آب در سطح توده لغزشی کاهش یابد (نادرستی مورد «ج»).

(جغرافیا (۳)، مخاطرات طبیعی، صفحه‌های ۱۰۷ و ۱۰۸)

۱۵۰- گزینه «۲»

(صفا هاشری) (۳)

امروزه با استفاده از بازتاب‌های طیف الکترومغناطیسی پدیده‌های سطح زمین که سنجنده‌ها دریافت می‌کنند، می‌توان اطلاعاتی را از سطح خشکی‌ها و دریاها ذخیره و پردازش کرد و نمایش داد.

(جغرافیا (۳)، فنون و مهارت‌های جغرافیایی، صفحه ۱۱۱)

جغرافیا (۲)

۱۵۶- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

توسعه شبکه‌های زیربنایی، حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری و ایجاد فضای کسب‌وکار با درآمد کافی تصمیماتی است که دولت برای حفظ و جذب جمعیت در روستاها و مناطق مرزی و کم‌تراکم و ایجاد مراکز جدید جمعیتی اتخاذ کرده است. این سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارند و آن‌ها را تغییر می‌دهند.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۲۱ تا ۱۲۴)

۱۵۷- گزینه «۴»

(علیرضا پدرام)

دسترسی به آب و اراضی حاصلخیز، از عوامل مطلوب در انتخاب یک شهر به عنوان پایتخت است.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۳۶)

۱۵۸- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

وظایف عمده مدیریت کشور:

اداره امور سرزمین: حراست از قلمرو و مرزهای کشور، دفاع در برابر هجوم دشمنان، حفظ منابع طبیعی و بهره‌برداری از آن‌ها و ...
اداره سازه یا ساختار انسانی: وضع قوانین و مقررات، رسیدگی به اختلافات، قضاوت، خدمات‌رسانی به مردم و رفاه و تأمین اجتماعی و بهداشت، آموزش، خدمات فرهنگی، برقراری نظم و امنیت و ...

روابط خارجی: روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با سایر کشورها، بستن پیمان‌ها و قراردادهای همکاری با نهادهای بین‌المللی، پیشگیری از جنگ، برقراری صلح و توسعه همکاری‌های تجاری و ...

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۳۷)

۱۵۹- گزینه «۳»

(علیرضا پدرام)

در مدل صورت سؤال، عنصر قدرت به رابطه متقابل جغرافیا و سیاست اضافه شده است؛ زیرا جوهره ژئوپلیتیک را قدرت تشکیل می‌دهد.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۴۱)

۱۶۰- گزینه «۳»

(صفا هاضری)

عوامل جغرافیایی به‌عنوان مهم‌ترین عامل در تولید قدرت ملی است.

نقشه توپوگرافی نقشه‌ای است که برای نمایاندن ویژگی‌های فیزیکی سطح زمین به کار می‌رود. این نوع نقشه‌ها با استفاده از اطلاعاتی که ارائه می‌دهند می‌توانند موجب افزایش قدرت ملی یا کاهش آن شوند.

(جغرافیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه‌های ۱۳۹ تا ۱۵۱)

فلسفه دوازدهم

۱۶۱- گزینه «۲»

(سبا جعفرزاده صابری)

از نظر فیلسوفان، این ابزار که یک توانمندی فوق‌العاده است، در ابتدای کودکی به‌صورت یک استعداد وجود دارد که باید با تربیت و تمرین به شکوفایی و فعلیت برسد و کودک توانایی استدلال و تفکر را به‌دست آورد. پس دقت کنید که این کاربرد از عقل ابتدا به‌صورت بالقوه موجود است، سپس با تربیت و تمرین به فعلیت می‌رسد و توانایی تفکر و استدلال را کسب می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر چند مهم‌ترین توانایی عقل قدرت استدلال است، اما این بدین معنا نیست که نهایت توانایی عقل صرفاً استدلال باشد، بلکه ما در تمامی امور زندگی نیازمند عقل هستیم.

گزینه «۳»: توانایی تصمیم‌گیری درباره امور مختلف زندگی صرفاً محدود به عقل نظری نیست، بلکه گاه تصمیم درباره زندگی به حیطة عقل عملی و اخلاق نیز مربوط است.

گزینه «۴»: اگر «تربیت عقلانی» (نه تمرین عقلانی) به‌خوبی صورت نگیرد، عقل (نه فرد) به توانایی‌های لازم نمی‌رسد و نمی‌تواند به‌خوبی حق را از باطل و درست را از نادرست تشخیص دهد. البته این بدین معنا نیست که استعداد وی به کلی از بین خواهد رفت چون استعداد تعقل برای انسان به‌صورت ذاتی است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۱۶۲- گزینه «۲»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دوره جدید اروپا دوره رشد عقل و عقل‌گرایی بود و این نهاد دین و کلیسا بود که کم‌رنگ و کم‌رنگ‌تر می‌شد.

گزینه «۳»: تقسیم فیلسوفان اروپایی در دوره جدید به دو دسته عقل‌گرا و تجربه‌گرا، ناشی از محدوده کارآمدی عقل بود. آشنایی با ابن‌سینا و ابن‌رشد در دوران قرون وسطی رخ داد.

گزینه «۴»: بیکن با این که آغازگر مسیر تجربه‌گرایی است، اما همچنان شناخت عقلی را به‌صورت کلی رد نکرده است.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۱۶۳- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

مجموع زوایای مثلث ۱۸۰ درجه است ← کسب دانش است و در نتیجه به عقل بالفعل تعلق دارد.

در جهان خارج واقعیتی وجود دارد ← قضیه‌ای بدیهی است و در نتیجه به عقل بالملکه مربوط می‌شود.

درک علیت فطری است ← کسب دانش است و بنابراین به عقل بالفعل تعلق دارد.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۶۴- گزینه «۳»

(عمیر سوریان)

از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت واحد می‌رسانند و تأییدکننده و کمک‌کننده به یکدیگر هستند. پس عقل هم نیازمند تأیید دیگر راه‌های شناختی است تا از خطا نکرده‌اش مطمئن شویم. البته بدیهیات عقلی از جمله اصل اعتبار عقل که اساس معرفت بشر هستند نیاز به تأیید ندارند، ولی استدلال‌های عقلی چون خطاپذیر هستند بهتر است از سوی دیگر راه‌ها تأیید شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تنها معیار پذیرش اعتقادات (ایمان) عقل است، اما راه‌های کسب اعتقادات شامل حس و شهود و وحی هم می‌شود. توجه کنید که پذیرش و ایمان مرحله‌ای بعد از کسب معرفت است و اساس پذیرش یک باور دینی همواره عقل است.

گزینه «۲»: در فلسفه مسلمانان عقول واسطه خداوند و دیگر عوالم هستند. گزینه «۴»: عقلی که در انسان هست و به او توانمندی اندیشیدن می‌دهد نیز پرتوی از همان عالم عقول است. یکی از عقول عالم عقل «عقل فعال» نام دارد؛ این عقل، عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌هاست؛ یعنی تمام ادراک‌ها و دانش‌های انسان به مدد این عقل صورت می‌گیرد. به واسطه این عقل است که انسان مفاهیم کلی را می‌فهمد و درک می‌کند. بنابراین مرحله عقل بالملکه که ادراک بدیهیات است و مرحله عقل بالفعل که مرحله استدلال‌گری و کسب دانش است، هر دو محتاج عالم عقول هستند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۶)

۱۶۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

اگر شکوفایی علم در جامعه را به یک درخت تشبیه کنیم، اولین و اساسی‌ترین شرط وجود آن، یک زمین حاصل‌خیز است که در این مثال همان «حیات عقلی» می‌باشد. بنابراین حیات عقلی اولین و اصلی‌ترین شرطی است که برای رشد هر علمی، از جمله فلسفه وجود دارد.

مورخان علم گزارش کرده‌اند که حیات عقلی مسلمانان با ظهور اسلام آغاز گشت و این حیات عقلی به دست پیامبر اکرم و قرآن کریم و با بهره‌گیری از روش‌هایی بدیع در راستای دعوت به تفکر و تعقل، پایه‌ریزی شد. بنابراین حیات عقلی جامعه مسلمانان حاصل دعوت پیامبر و قرآن به تعقل است.

سایر دلایل رشد فلسفه، همگی از آثار همین حیات عقلی هستند. مثلاً اینکه مباحث اعتقادی گسترش بیابد یا مسلمانان مشتاق فراگیری علوم سایر تمدن‌ها باشند، همگی از پیامدهای حیات عقلی هستند. بنابراین می‌توان گفت که ریشه‌ای‌ترین علت رشد فلسفه در جهان اسلام، دعوت قرآن و پیامبر به تعقل است.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۶۶- گزینه «۴»

(علیرضا نصیری)

در مدینه فاضله همه مردم اهل سعادت‌اند و روی به سمت سعادت دارند. اما همانطور که در یک بدن سالم برخی اعضا بر برخی دیگر تقدم و ریاست دارند، در مدینه فاضله نیز چنین است و نوعی سلسله مراتب در آن حکم‌فرماست که در رأس این هرم، پیامبر یا جانشین او قرار دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مبنای ورود فارابی به فلسفه سیاسی و اجتماعی، مدنی بالطبع بودن انسان است.

گزینه «۲»: مدنی بالطبع بودن انسان به این معنی نیست که انسان اجباراً به جامعه و مدینه وارد می‌شود.

گزینه «۳»: ریاست مدینه فاضله باید به دست پیامبر یا جانشینان او باشد که اتصالی دائمی به ملک وحی یا عقل فعال دارند؛ البته خود عقل فعال رأساً نمی‌تواند ریاست مدینه را به عهده بگیرد!

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۱۶۷- گزینه «۲»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

از نظر ابن‌سینا حتی آنچه ظاهراً شر به نظر می‌رسد (حتی موانعی که در مسیر کمال یک شیء قرار می‌گیرد) نهایتاً در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارد و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۲)

۱۶۸- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

عالم طبیعت به‌طور کلی ذات و طبعی دارد که از ذات و طبیعت اشیا متمایز است و بنابراین نسبت آن با طبایع اشیا جزئی، تباین است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مقصد و مقصود نهایی طبیعت در ذات و طبع خود آن است و از آن جدایی ندارد و بنابراین نمی‌توان گفت که مقصدی برای آن «در نظر گرفته شده است».

گزینه «۳»: هم طبیعت به‌طور کلی و هم اشیا و اجزاء طبیعت به‌صورت جزئی، در حالت طبیعی روی به سمت کمال و خیر دارند.

گزینه «۴»: درباره خیر یا شر بودن امور می‌توان چنین داوری کرد که اموری که در ظاهر شر به نظر می‌رسند، در نهایت باعث کمال بیشتر می‌شوند و تأثیر مثبت دارند. بنابراین می‌توان داوری کلی در مورد آن‌ها داشت و حکمی صادر کرد.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۲)

۱۶۹- گزینه «۱»

(پرگل ریمیمی)

از نظر سهروردی، مبدأ جهان و خالق هستی همان نورالانوار (ذات نخستین - نور مطلق) است. اشیای دیگر از تابش و پرتو نورالانوار پدید آمده‌اند. پس علت اصلی وجود اشیا و موجودات خود نورالانوار و ذات نخستین است.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۸۴)

۱۷۰- گزینه «۴»

(عمید سوریان)

اگر در زمانی اتفاق افتد که حکیمی غرق در تأله بوده و در بحث نیز استاد باشد (اوج معرفت قلبی و عقلی)، او را ریاست تامه بوده و خلیفه و جانشین خدا اوست (استادی در بحث به معنای معرفت با واسطه استدلال است، پس امام تأله در برخی امور از معرفت‌های باواسطه پرهیز نمی‌کند) (رد گزینه ۳) ... جهان هیچ‌گاه از حکیمی که چنین باشد، خالی نیست ... (رد گزینه ۱)؛ زیرا برای مقام خلافت الهی ضروری است که امور و حقایق را بی‌واسطه، از حق تعالی دریافت کند (یعنی حقایق مربوط به مقام خلافت الهی‌اش بی‌واسطه‌اند، نه تمام معرفت‌هایش) و البته مراد من از این ریاست، ریاست از راه قهر و غلبه نیست، بلکه گاه باشد که امام تأله در ظاهر حاکم باشد و گاه به طور نهانی. لکن در هر حال اوست که ریاست تامه دارد، اگرچه در نهایت گمنامی باشد و چون ریاست واقعی جامعه به دست او افتد (پس گاهی هم ریاست واقعی را از دست می‌دهد)، زمان وی بس نورانی و درخشان شود (پس لزوماً نهان‌زیست نیست بلکه گاهی نهانی زندگی می‌کند) (رد گزینه ۲) و هرگاه جامعه از تدبیر حکیمی الهی تهی مآند، ظلمت و تاریکی بر آن سایه افکند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه ۱۸۵)

فلسفه دوازدهم - اختیاری

۱۷۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

سفر اول، سفر از خلق به حق (خدا): ملاصدرا، مباحث عمومی فلسفه را در بخش اول کتاب خود قرار داده است. سفر سوم، سفر از حق (خدا) به سوی خلق، همراه با حق: ملاصدرا بخش سوم کتاب خود را به افعال خداوند و ربوبیت و حکمت الهی اختصاص داده است. سفر چهارم، سفر در خلق است با حق: ملاصدرا بخش چهارم کتاب خود را به «علم النفس» و مراحل شکل‌گیری آن تا رسیدن به مرحله معاد اختصاص داده است.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۷۲- گزینه «۴»

(مسین آفونری راهنمایی)

به دلیل اینکه دیدگاه‌های دیگر ملاصدرا از اصالت وجود تأثیر گرفته‌اند، فلسفه او را گاهی «اصالت وجودی» می‌گویند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- بعضی از اصول فلسفی ملاصدرا ابتکاری بودند و بعضی‌ها ابتکاری نبودند، یعنی قبلاً مطرح بودند.

- ملاصدرا از شهود و وحی به‌عنوان شاهد و تأیید کمک می‌گرفت نه به‌عنوان پایه استدلال.

- ملاصدرا به پیشنهاد شیخ بهایی به شاگردی میرداماد درآمد، نه برعکس.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۸۸، ۹۱ و ۹۲)

۱۷۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های)

همان‌طور که «وحدت حقیقت وجود» مبتنی بر «اصالت وجود» است، «اصالت وجود» نیز مبتنی بر «تمایز وجود و ماهیت» است. اما «اصالت وجود» و «اصالت ماهیت» دو دیدگاه مخالف یکدیگرند. همچنین در فلسفه اصل «ترجیح بلامرجح» وجود ندارد بلکه «امتناع ترجیح بلامرجح» صحیح است. دو دیدگاه «سنخیت میان علت و معلول» و «وجوب بخشی علت به معلول» نیز در عرض یکدیگرند و هر دو بر اصل علت مبتنی هستند.

(فلسفه دوازدهم، دوره متأخر، صفحه‌های ۹۲ تا ۹۵)

۱۷۴- گزینه «۲»

(نیما پوهاری)

با اینکه در دوره معاصر فلسفه‌های اروپایی وارد ایران شد و توجه علاقه‌مندان را به خود جلب کرد، اما از آنجا که ایران در یک دوره طولانی مهد فلسفه بود و مکتب‌های بزرگ فلسفی، مانند مکتب مشاء و اشراق و متعالیه در آن رونق داشت، مواجهه بسیاری از فیلسوفان ایرانی و مدرسان فلسفه در ایران با فلسفه‌های اروپایی بدین صورت بود که تلاش کردند با بهره‌گرفتن از ذخیره ارزشمند فلسفی خود، فلسفه‌های جدید اروپایی را بفهمند و ارزیابی کنند. از این رو تلاش کردند تدریس فلسفه فیلسوفان قبلی نظیر فارابی، خواجه نصیر، ابن‌سینا، ملاصدرا و ... را احیاء کنند و دوباره رونق ببخشند.

(فلسفه دوازدهم، کلمات معاصر، صفحه ۹۸)

۱۷۵- گزینه «۴»

(نیما پوهاری)

با اینکه در دوره معاصر فلسفه‌های اروپایی وارد ایران شد و توجه علاقه‌مندان را به خود جلب کرد، اما از آنجا که ایران در یک دوره طولانی مهد فلسفه بود و مکتب‌های بزرگ فلسفی، مانند مکتب مشاء و اشراق و متعالیه در آن رونق داشت، مواجهه بسیاری از فیلسوفان ایرانی و مدرسان فلسفه در ایران با فلسفه‌های اروپایی بدین صورت بود که تلاش کردند با بهره‌گرفتن از ذخیره ارزشمند فلسفی خود، فلسفه‌های جدید اروپایی را بفهمند و ارزیابی کنند.

پس نباید گزینه‌هایی را انتخاب کنیم که با شیفتگی و تقلید از غرب سعی در کنار گذاشتن سنت فلسفی خود دارند. در گزینه چهارم می‌توانیم نمونه مناسبی از این مواجهه را ببینیم. گوینده این عبارت با بهره‌گیری از آموزه‌های ملاصدرا و حکمت متعالیه نوعی مواجهه پویا و فعال با فلسفه جدید غرب دارد.

(فلسفه دوازدهم، کلمات معاصر، صفحه ۹۸)

منطق

۱۷۶- گزینه «۲»

(موسی سپاهی - سروان)

قضایای شرطی متصل از دو جزء شرط و جواب شرط تشکیل شده‌اند، به بخش شرط قضیه، «مقدم» و به جواب شرط، «تالی» گفته می‌شود.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تالی به لحاظ لفظ می‌تواند قبل و یا بعد از مقدم بیاید.

گزینه «۳»: تالی قسمت جواب شرط است که معمولاً در ابتدای آن «آنگاه» می‌آید.

گزینه «۴»: قسمت جواب شرط قضیه شرطی متصل همیشه با آنگاه شروع نمی‌شود، اما این معنا را می‌توان از آن برداشت کرد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۷۷- گزینه «۲»

(مهمر رضایی بقا)

مقدمه اول قیاس استثنایی متصل، قضیه شرطی متصل است و در صورتی معتبر است که از وضع مقدم به وضع تالی برسد و یا اینکه از رفع تالی به رفع مقدم برسد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از رفع مقدم به رفع تالی رسیده و نامعتبر است.

گزینه «۲»: از رفع تالی به رفع مقدم رسیده و معتبر است.

گزینه «۳»: از وضع تالی به وضع مقدم رسیده و نامعتبر است.

گزینه «۴»: از رفع مقدم به رفع تالی رسیده و نامعتبر است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰، ۹۱ و ۹۶)

۱۷۸- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

در واقع سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که اگر در کنار قضایای مطرح‌شده به‌عنوان مقدمه اول قرار گیرد، قیاس‌های معتبری تشکیل دهد. عبارت اول یک قضیه شرطی متصل است که اگر بخواهیم با آن یک قیاس استثنایی متصل معتبر تشکیل دهیم باید یا از نقیض تالی یا از عین مقدم استفاده کنیم وگرنه دچار مغالطات نفی مقدم یا وضع تالی خواهیم شد که قیاس را از اعتبار می‌اندازد. گزینه «۱» نقیض مقدم است؛ گزینه «۲» عین تالی است و گزینه «۴» نیز هیچ یک از این دو نیست. بنابراین تنها گزینه موجود که می‌تواند جواب تست باشد، گزینه «۳» خواهد بود که نقیض تالی خواهد بود و می‌توان با آن قیاسی معتبر تشکیل داد.

در قیاس استثنایی منفصل حقیقی نیز با عین یا نقیض هر یک از طرفین مقدمه اول می‌توان قیاسی صحیح شکل داد. گزینه «۱» عین طرف اول است؛ گزینه «۲» نقیض طرف دوم و گزینه «۳» نیز عین طرف دوم است.

البته دقت کنید که گزینه «۴» را نیز شاید بتوان به‌نحوی نتیجه‌بخش دانست و آن به این صورت است که «ب الف نیست.» عکس مستوی طرف اول است و «ب الف است.» نقیض عکس آن می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت که گزینه «۴» نیز به‌نحوی می‌تواند طرف اول این مقدمه را نقض کند و نتیجه‌بخش باشد. اما به هر حال از آن جایی که دانستن شرایط اعتبار قیاس استثنایی متصل برای حل این سؤال کافی بود، دانستن نکته اخیر تأثیری در حل آن ندارد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ تا ۹۳)

۱۷۹- گزینه «۴»

(مهمر تقاضالح)

در خطابه و تبلیغات به‌دنبال اقناع طرف مقابل هستیم.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در هر حالتی به غیر از برهان، فرد مختار است که سخن گوینده را بپذیرد یا نپذیرد. در برهان از آن جایی که برای عقل انسان ضرورت عقلی پیدا می‌شود، سر باز زدن از پذیرش نتیجه ممکن نیست. مثلاً هیچ‌کس نمی‌تواند پیدا شود که با $2+2=4$ مخالف باشد.

گزینه «۲»: بهتر است در هر مرحله از طرف مقابل اعتراض بگیریم تا نتواند سخنان خود را تغییر دهد.

گزینه «۳»: به استدلال‌هایی (نه همه مطالب) که در فلسفه و معارف دینی به‌کار می‌رود، برهان می‌گویند.

(منطق، سنشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

۱۸۰- گزینه «۳»

(همیر سوریان)

نفر اول، کسی که اقدامی در جهت خواسته او انجام دهد را قهرمان نامیده است و این نوعی هندوانه زیر بغل گذاشتن است و می‌تواند مغالطه تله‌گذاری را محتمل کند. همچنین تعبیر «بازگرداندن زندگی» می‌تواند توسل به احساسات باشد ولی در گزینه‌ها در مورد سخن نفر اول مطرح نشده است. دقت کنید که عبارت اول که می‌گوید «کدام عاقلی با رونق کشاورزی مخالف است؟! مسموم کردن چاه نیست زیرا خود گوینده در ادامه با رونق بی‌رویه کشاورزی مخالفت می‌کند. بنابراین او این جمله را برای دفاع از خود و اینکه بگوید با اصل رونق کشاورزی مخالف نیست، می‌گوید، نه برای تأثیرگذاری بر رأی دیگران.

نفر دوم با عبارت‌های «امنیت غذایی»، «زنده بودن ارومیه به کشاورزی» و «بی‌غذا شدن مردم» می‌تواند مرتکب مغالطه توسل به احساسات شده باشد. همچنین تعبیر «مردم غذا نداشته باشند بخورند» یک بزرگ‌نمایی است زیرا صحبت درباره این نبود که کشاورزی کاملاً از بین برود بلکه این بود که از رشد بی‌رویه آن جلوگیری شود و نهایتاً این استان صادرکننده مواد غذایی نباشد یا کمتر صادر کند، نه اینکه خود مردم هم غذا نداشته باشند. ارومیه هزاران سال کشاورزی داشته و مردم هم غذا داشته‌اند و دریاچه هم خشک نشده است اما به گفته نفر اول، رشد بی‌رویه کشاورزی این استان، موجب خشک شدن دریاچه و آسیب دیدن اکوسیستم شده است.

توجه: استفاده از عوامل روانی مغالطه نیست بلکه اگر بدون دلیل معقول و منطقی باشد، مغالطه است. به همین خاطر، در این سؤال بحث «احتمال مغالطه» مطرح شده است، نه مغالطه قطعی. هر کدام از دو گوینده که دلایل معتبری ارائه کرده باشند، مجاز خواهند بود از عوامل روانی هم استفاده کنند ولی چون درصدد اعتبارسنجی دلایل نیستیم، همین که صرفاً از عوامل روانی استفاده کرده باشند، احتمال مغالطه را داده‌ایم.

(منطق، سننیشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۱۱)

فلسفه یازدهم

۱۸۱- گزینه ۳»

(فیروز نژادنف- تبریز)

در کتاب آسمانی مسلمانان، یعنی قرآن، به وضوح از حقیقتی به نام «روح» سخن گفته شده که هدیه‌ای الهی برای انسان است.

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «نظر فیلسوفان مسلمان درباره حقیقت انسان عین دیدگاه‌های افلاطون و ارسطو و پیروان آنان نیست. بلکه با الهام از آموزه‌های دینی خود، در توضیح و تبیین حقیقت انسان قدم‌های بلندی برداشتند.

گزینه ۲: «انسان صرفاً یک موجود زمینی نیست.

گزینه ۴: «انسان نزد فیلسوفان مسلمان جایگاه ویژه‌ای دارد اما این بدین معنا نیست که هر انسانی در اوج سعادت و درجات اعلی باشد، بلکه ممکن است فردی به واسطه اعمالش به پست‌ترین درجات نیز برسد.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۸)

۱۸۲- گزینه ۳»

(سبا بیغرزاده صابری)

روح انسانی جنبه غیرمادی دارد و از جنس موجودات مجرد است، پس هیچ‌گونه مادیتی در آن موجود نیست و جنبه صرفاً غیرمادی انسان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «روح می‌تواند اموری از قبیل اخلاق، عشق، دوستی، نفرت، پرستش و معنویت را دریابد و آن‌ها را در خود پدید آورد نه اینکه از ابتدا آن‌ها را داشته باشد.

گزینه ۲: «روح انسانی استعداد کسب علم از طریق تفکر را دارد و تفکر واسطه‌ای برای کسب علم است.

گزینه ۴: «ابن سینا معتقد است که وقتی بدن انسان دوره جنینی را در رحم مادر گذراند و به مرحله‌ای رسید که صاحب همه اندام‌های بدنی شد، خداوند روح انسانی را به آن عطا می‌کند، پس قبل از روح نیز جسم انسان وجود دارد و روح عاملی برای پیدایش آن نیست.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۷۹)

۱۸۳- گزینه ۱»

(ممد سوریان)

نفس جنبه نورانی وجود انسان است و از ابتدا درجه‌ای از نور را دارد ولی از مشرق عالم دور افتاده و قرین بدن که موجودی مادی و از مغرب عالم است، قرار گرفته است. در مغرب عالم نور به پایین‌ترین حد خود می‌رسد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «برعکس این شرطی درست است، یعنی نفس، اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند.

گزینه ۳: «غیر از نورالانوار هیچ چیز نور ذاتی ندارد و همه هستی نور خود را از نورالانوار گرفته است.

گزینه ۴: «درست است که بدن، مغربی است ولی حتی مغرب عالم هم نور هستی خود را از مشرق عالم یعنی نورالانوار دریافت کرده است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۰)

۱۸۴- گزینه ۳»

(فرهاد قاسمی نژاد)

از نظر ملاصدرا و حکمت متعالیه مراحل تکاملی طبیعت وقتی از گیاه و حیوان می‌گذرد و به انسان می‌رسد، ظرفیتی بی‌نهایت پیدا می‌کند و به هیچ درجه‌ای از کمال قانع نمی‌شود.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۱)

۱۸۵- گزینه ۳»

(ممد آقاصالح)

ملاصدرا روح و جسم را دو حقیقت مجزا نمی‌داند، بلکه جسم را ظاهر روح و روح را باطن بدن می‌داند. بنابراین این اندیشه به دیدگاه ملاصدرا نزدیک‌تر است؛ ضمن این که روح انسان در مکتب حکمت متعالیه به دنبال بی‌نهایت و تمام‌نشده‌ها است.

(فلسفه یازدهم، پیستی انسان (۲)، صفحه ۸۱)

۱۸۶- گزینه ۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

افلاطون می‌گوید اگر عقل که از فضیلت حکمت برخوردار است حاکم باشد، قوه شهوت «خویشتن‌داری» پیش می‌گیرد و قوه غضب متصف به شجاعت می‌شود. برآیند و نتیجه چنین سامانی، برقراری عدالت میان قوای عقل و شهوت و غضب در سراسر شخصیت انسان است.

(فلسفه یازدهم، انسان، مویود افلاکی‌گرا، صفحه ۸۷)

۱۸۷- گزینه «۲»

(عمید سوریان)

به اعتقاد ارسطو شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط هستند، اما عقل می‌تواند مانع این افراط و تفریط شود؛ البته شرط لازم برای چنین امری این است که خود عقل رشد کرده و به درجات مناسبی از معرفت دست یابد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود. پس اولین قدم، رشد خود عقل است، نه مانع شدن دیگر قوا از افراط و تفریط (رد گزینه ۱) و درک عقل از تعادل قوا در ابتدا یک قابلیت است که باید شکوفا شود. بنابراین از نظر ارسطو، اگر قوای وجودی در خط اعتدال باشند (نه اینکه به حد اکثر توان خود برسند)، انسان به سعادت می‌رسد (رد گزینه ۳). این قوای وجودی صرفاً شامل قوای روحانی و نفسانی نیستند بلکه شامل غضب و شهوت که جنبه‌های جسمانی دارند نیز می‌شود و مربوط به کل وجود انسان (نفس و بدن) هستند (رد گزینه ۴). ارسطو معتقد است معیار سعادت، مشترک (یکسان) میان همه انسان‌هاست و عقل هر انسانی این اعتدال را درک می‌کند و آن را به‌عنوان امری درست می‌پذیرد (البته به شرط آنکه خود عقل رشد کافی کرده باشد).

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه ۸۷)

۱۸۸- گزینه «۲»

(علیرضا نصیری)

کانت نیز معتقد نیست که هیچ فعل اخلاقی‌ای نباید سودمند باشد؛ بلکه بر آن است که ملاک اخلاقی بودن یا نبودن، سودمندی آن نیست و پیروی از وجدان اخلاقی ملاک است. بنابراین در این موضوع که افعال اخلاقی می‌تواند سودمند باشد، با فیلسوفان ماتریالیست هم‌نظر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ابن‌سینا نیز معتقد نیست که قواعد اخلاقی نسبی هستند. او در این مورد پیروی ارسطو و افلاطون است.

گزینه «۳»: کانت معتقد است که سنجش‌گری در سود و زیان نمی‌تواند اخلاقی باشد. اما این موضوع بدین معنا نیست که فرد در هیچ امری نباید سود و زیانش را بسنجد. مثلاً در امور معیشتی و اقتصادی، انسان باید به سنجش سود و زیان بپردازد.

گزینه «۴»: این موضوع نیز مد نظر کانت نیست. او صرفاً می‌گوید که ملاک فعل اخلاقی سعادت نیست. نه این که فعل اخلاقی لزوماً انسان را به سعادت نمی‌رساند.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۸ تا ۹۱)

۱۸۹- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

فیلسوفان مسلمان با آن که معتقدند انسان به‌صورت فطری و ذاتی به فضایل گرایش دارد و از رذیلت‌ها بیزار است، اما همین گرایش فطری را برای کسب فضایل و ترک رذایل کافی نمی‌دانند و معتقدند که این گرایش‌ها نیاز به پشتوانه دارد و این پشتوانه فرمان خداست. البته آنان فرمان خداوند را نیز شرط کافی برای انجام فضایل نمی‌دانند. آنان معتقدند که از آن‌جایی که انسان موجودی مختار است، با وجود فرمان الهی نیز می‌تواند مرتکب رذائل شود و از فرامین الهی سرپیچی کند.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۹۰- گزینه «۳»

(تیما پواهری)

هرچند کتاب درسی اشاره کرده که مبنای اطلاق عناوین «خوب» و «بد» نزد ما بر مبنای منفعی است که در پی آن کارها می‌آید، اما سخن فیلسوفان طبیعت‌گرا این نیست که هر انسانی باید طبق منافع خود کارها را خوب و بد بداند. بلکه می‌گویند که در سطحی کلان‌تر و اجتماعی که منافع عموم جامعه لحاظ می‌شود، باید به یک قرارداد همگانی رسید. بنابراین سخن آن‌ها بیشتر به‌جای نوعی نسبی‌گرایی و منفعت‌طلبی یک نوع قراردادگرایی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: افلاطون به نسبت در اخلاق قائل نیست، بلکه احکام اخلاقی از نظر او احکامی عقلانی و همگانی هستند.

گزینه «۲»: از نظر ارسطو عقل می‌تواند مانع افراط و تفریط در قوای دیگر شود، اما خود عقل باید رشد کرده و به درجات مناسبی از معرفت دست یابد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود.

گزینه «۴»: معیار فعل اخلاقی از نظر کانت درون خود فعل اخلاقی نهفته است و نباید برای مشروعیت یا تحقق آن به عاملی بیرونی ارجاع داد. اما فیلسوفان مسلمان تحقق اخلاق را نیازمند یک مرجع بیرونی می‌دانند که همان خداوند است.

توضیح نکات درسی:

این معیار فعل اخلاقی است که در فلسفه کانت یک قانون کلی و عمومی خودبسنده است و به مرجع دیگری نیاز ندارد. وگرنه شما در فلسفه دوازدهم خوانده‌اید که از نظر کانت برای وجود یافتن سوژه اخلاقی و لوازم آن نظیر وجدان و اختیار و ... وجود خداوند ضرورت دارد.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبور افلاق‌گرا، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۱)

اقتصاد

۱۹۱- گزینه «۱»

(سیرمهمردنی ریثانی)

(الف)

= ارزش اولیه کل سهام خریداری شده توسط فرد

تعداد کل سهام خریداری شده توسط فرد \times قیمت اسمی هر سهم

$$\text{ارزش اولیه کل سهام} = ۱۰۰ \times ۹ = ۹۰۰ \text{ تومان}$$

خریداری شده توسط فرد A

$$\text{ارزش اولیه کل سهام} = ۸۰ \times ۷ = ۵۶۰ \text{ تومان}$$

خریداری شده توسط فرد B

(ب) = سود دریافتی هر فرد

تعداد سهام خریداری شده توسط هر فرد \times (قیمت اسمی هر سهم - قیمت ثانویه هر سهم)

$$\text{تومان} = ۳,۱۹۵ = (۴۵۵ - ۱۰۰) \times ۹ = \text{سود دریافتی فرد A}$$

$$\text{تومان} = ۱,۱۹۰ = (۲۵۰ - ۸۰) \times ۷ = \text{سود دریافتی فرد B}$$

$$\text{تومان} = ۲,۰۰۵ = ۳,۱۹۵ - ۱,۱۹۰ = \text{اختلاف سود دریافتی فرد A و B}$$

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۶)

۱۹۲- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

(الف) صحیح است.

(ب) غلط است؛ چراکه برای خرید هوشمندانه باید مراقب باشید که نقش اجتماعی خود را در میدان اقتصاد فراموش نکنید.

(ج) غلط است؛ زیرا اولین گام در خرید مقایسه‌ای تعریف مسئله است. شامل بیان اینکه واقعاً برای رفع چه مشکل یا حل چه مسئله‌ای نیاز به خرید و مصرف دارید، مثلاً برخی افراد بدون دانستن عکاسی برای خرید دوربین حرفه‌ای برنامه‌ریزی می‌کنند. این خرید مناسبی برای آنها نیست بلکه برای این کار یک دوربین ساده نیز کافی است.

(د) غلط است؛ چراکه خرید مقایسه‌ای زمان‌بر و هزینه‌بر است.

خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است. (این زمان را می‌توانستید برای کسب درآمد، انجام کارهای سرگرم کننده یا رسیدگی به خانواده صرف کنید.)

ممکن است این نوع خرید هزینه‌بر باشد. (مانند هزینه‌هایی برای تماس تلفنی، سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف)

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه‌های ۱۴۳، ۱۴۴ و ۱۴۶)

۱۹۳- گزینه «۲»

(آفرین ساهری)

(الف) بانک‌ها با مبالغی که در هر دو نوع حساب سپرده (سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت) جمع می‌شود، در طرح‌های سودآور اقتصادی از طرف سپرده‌گذاران شرکت می‌کنند و سهم آن‌ها از سود را به اصل سپرده‌شان می‌افزایند.

(ب) تفاوت حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت در میزان سود پرداختی به آن‌ها و برخی شرایط دیگر است. در سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت واریز به حساب و برداشت از آن آزاد است و بانک در هر ماه به مانده موجودی حساب سود پرداخت می‌کند. اما در سپرده‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت امکان برداشت از حساب تا پایان دوره سرمایه‌گذاری (یک ساله یا بیشتر) وجود ندارد و در صورت برداشت از حساب مقداری از سودی که بانک در ابتدا تعهد کرده است، می‌کاهد و به نوعی مشتری را جریمه می‌کند!

(ج) اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت در حد توافق شده باقی می‌ماند که این مورد یکی از معایب این نوع حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری است.

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ و ۱۵۵)

۱۹۴- گزینه «۴»

(مهری کلردان)

یکی از روش‌های مصرف مسئولانه، روش «ع» است: ۱- بهینه مصرف کردن
۲- بازیافت ۳- بازسازی ۴- بازداشتن (از اسراف و زیاده‌روی) ۵- باز تفکر (کالای دیگر) ۶- باز مصرف (استفاده چندباره از کالا)

- نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرند (گزینه «۲»)، یافتن راه‌های بهتر، پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالایی دیگر (گزینه «۱»)، کم‌تر مصرف کردن یا با انرژی کم‌تر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن (گزینه «۳»)، استفاده از چیزی بیش از یک بار، درست کردن چیزی که خراب و یا از کار افتاده است. همه از موارد روش «ب» به شمار می‌روند.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارح، صفحه ۱۳۹)

۱۹۵- گزینه «۴»

(امین فزینی)

- از آنجایی که اقتصاد درگیر تورم است، خرید طلا برای جلوگیری از کاهش ارزش دارایی مناسب است.

- خرید سهام برای فردی که خطرپذیر است و می‌داند ممکن است در بازار ضرر کند، مناسب است.

در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، پول به راحتی در دسترس است؛ مجبور نیستید پولتان را برای زمانی خاص در بانک قرار دهید. می‌توانید پولتان را بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کنید.

در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند هم‌زمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد اما در حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت، اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند. بنابراین اگر فرد به دنبال قطعی بودن سوددهی است و ضمناً باور دارد که نرخ سود در سال‌های آینده کاهش می‌یابد. بهترین راه سرمایه‌گذاری، سپرده‌گذاری بلندمدت است.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۴ تا ۱۵۹)

۱۹۶- گزینه ۲»

(سارا شریفی)

میلیون تومان $30 = 3 + 5 + 6 + 4 + 2 + 5 + 7 + 2$ مجموع مخارج سالیانه

میلیون تومان $25 = 55 - 30$ میزان پس‌انداز فرد

$$\text{درصد} = \frac{30}{55} \times 100 = 54.54 \approx 54.54$$

مجموع مخارج فرد = میزان خرج از بودجه فرد (به درصد) بودجه (درآمد) فرد

$$\frac{1}{5} \times \text{مانده درآمد سالیانه (پس‌انداز)} = \text{مقدار خمس پرداختی}$$

$$= 25 \times \frac{1}{5} = 5$$

میلیون تومان

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۸)

۱۹۷- گزینه ۳»

(آفرین ساپری)

بررسی عبارات نادرست:

الف) در سهام‌داری حتی اگر قیمت ورقه سهام هم تغییر نکند با دریافت سود شرکت در هر سال همراه است و از این محل دارندگان اوراق سهام نفع می‌برند.

ب) سرمایه‌گذاری‌های مولد سرمایه‌گذاری‌هایی‌اند که به ظرفیت تولیدی کشور با ایجاد کارخانجات و شرکت‌های جدید یا توسعه ظرفیت آنها کمک می‌کنند

ج) بیمه روشی است برای «انتقال خطرپذیری» که در آن بیمه‌گذار یا بیمه‌شده، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۸ تا ۱۶۰)

۱۹۸- گزینه ۴»

(سارا شریفی)

فرض کنید دولت یا یکی از سازمان‌های رسمی و قانونی کشور قصد دارد یک فعالیت اقتصادی مشخص راه‌اندازی کند یا برای توسعه یک فعالیت اقتصادی مشخصی که تاکنون وجود داشته است، تأمین مالی کند. در این صورت یکی از راه‌های تأمین مالی، انتشار اوراقی است که به آن اوراق مشارکت می‌گویند. شما می‌توانید سرمایه پولی خود را به دولت یا آن سازمان بدهید تا در فعالیت آنها مشارکت کنید. در مقابل، دولت یا سازمان مورد نظر، اوراق مشارکتی را متناسب با میزان سرمایه‌گذاری شما به شما ارائه می‌دهد. علاوه بر آنکه به این اوراق مالی، برحسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سودی تعلق می‌گیرد، قابل خرید و فروش نیز هستند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۲۹، ۱۳۷، ۱۳۸ و ۱۵۷)

۱۹۹- گزینه ۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

زمان لازم برای رسیدن به اهداف کوتاه‌مدت کمتر از دو ماه است.

زمان لازم برای رسیدن به اهداف میان‌مدت از دو ماه تا سه سال است.

زمان لازم برای رسیدن به اهداف بلندمدت سه سال و یا بیشتر است.

این فرد ۲۰۰ هزار تومان در هفته به دست می‌آورد. او هر هفته ۵۰ هزار تومان در سپرده بانکی‌اش پس‌انداز می‌کند و هفته‌ای ۲۰ هزار تومان هم به خیریه می‌دهد و هفته‌ای ۷۰ هزار تومان برای خوراکی و سرگرمی خرج می‌کند.

هزار تومان $90 = 20 + 70$ مجموع مخارج یک هفته

میزان پس‌انداز به صورت نقدی در طول یک هفته

$$= 200 - (20 + 70 + 50) = 60$$

هزار تومان

پس‌انداز به صورت نقدی + پس‌انداز در بانک = مجموع پس‌انداز یک هفته

هزار تومان $110 = 50 + 60$ = مجموع پس‌انداز یک هفته

$$\text{هفته} = 6 = \frac{660}{110}$$

مدت زمان لازم برای پس‌انداز جهت ثبت نام در کلاس

بنابراین هدف مشخص شده در صورت سؤال یک هدف کوتاه‌مدت است. (۶ هفته یک بازه زمانی کمتر از دو ماه است.)

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

۲۰۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

عبارت گزینه ۴» به ویژگی اوراق مشارکت اشاره دارد. با خرید اوراق مشارکت، پس از انقضای مدت سررسید آن، علاوه بر اصل پول (سرمایه)، سود آن را هم می‌گیریم.

(اقتصاد، تصمیم‌گیری در مقارن، صفحه‌های ۱۵۶ و ۱۵۸)

کانون
فرهنگی
آموزش
قلم چی

کتاب‌های آیة انسانی را

پیمانگانای تهرین گنید

تلاشی در مسیر موفقیت

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

